

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSEI JOZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. TÁRCA A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:
Egész évre 14 frt. 1/2 évre 7 frt. 1/4 évre 3 frt 50 kr.
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Suttyomban.

Budapest, január 13.

(v.) Kik merészlik *nem akarni* a békét? Hadd lássuk valahára ezeket a bátor férfiakat. Lépjenek ki a porondra, haragos láb-dobbantással, dacos fejhátraszegéssel, villámzó szemekkel, s harsogják oda a nemzet szemé közé: „Mi vagyunk a békétől irtózók, a háborúra áhítozók. Ime, színt vallunk férfiasan, ha mindjárt a fejünkbe kerülne is!” Nyíl-ságukért meghallgatást biztosan kapnak, esetleg tán még kegyelmet is. A kimondott szót könnyen megböcsátja a magyar; csak az elhallgatott gondolatból fordul el gyűlölettel. Nos, jelentkezzenek hát nyílt sisakkal a harc-nak himnusz fúriái. Itt a fórum; várja őket. Itt a közvélemény; hallani kívánja okfejtésüket. Mért jobb a sovány pör a kövér egyességnél? Mért üdvösebb a tör az olajágnál? Adjanak becsületes és okos választ a kérdésekre. Ha igazuk van, adják elő igazságaikat. Mit bujkálnak, ha jó a szándékuk? Mit sugdosnak, ha egyenes uton jár a gondolkodásuk? Ha vannak hangosan elmondható okaik, mit settenkednek homályos ürügyekkel?

Az alkotmány megromlott; bizonyítsák be, hogy nem kár érte. A törvény rendje megsemmisült; mutassák ki, hogy ez hasznára fog válni a nemzetnek. A parlament megbénult, a közelet kikökött alkotmányos szórásból, a nemzet elványadt; cáfolják meg azt a véleményt, hogy az állam létfeltételeit támadják meg ezek a bajok. Avagy, ha tetteket szomjazó becsülványuk megunt a szószátyárkodást, hát lökjék félre az alkudozókat, ragadjanak fegyvert s rontsának egyszerű csatakiáltással mindenkire, aki a közveszélyes béke érdekében buzgólkodik. Szóval: cselekedjenek őszintén, vagy beszéljenek őszintén.

Legyen már egyszer vége annak az utálatos csoszogásnak és suttyogásnak, amit véghez visznek. Lám, az ellenzék belátja hibáit s kész vezetkenni az obstrukcióért. Bánffy Dezső is, bár nem örömet, de beadja derekát, ha minden reménykedése ellenére sikerül a békemű. A koronáról nem is szólva, amely nemcsak állást foglalt a békés megoldás mellett, hanem maga kezdeményezte is azt. Fejedelem, kormány, kisebbség, mind bevallja tehát őszintén, mit akar. Sőt a többség is a maga tulnyomó részében odaszegődött immár a békepolitikának lobogója alá. És mégis órától-óra ingadozik a helyzet. Nem tud kiforrni, nem tud állandósulni, nem tud megformálódni, mert egyre felbolygatják a settenkedők. Azok, akiknek elsorvad minden reményük a béke uralma alatt. Azok, akik a harctérnek vértózsáiból szeretnének bokrétát kötni kalapjuk mellé. Cselszövésrel, rágalommal, gyanuhintéssel törekkenek meghiusítani a békés igyekvéseket. Csóvát hordanak subájuk alatt, hogy ellenőrizetlen percekben gyújtogathassanak. Mindegy nekik, akármin dől meg a béke: a földög az, hogy megdőljön. Eleinte arra számítottak, hogy az ellenzék szertelen lesz követeléseivel. Aztán a függetlenségi pártot bujtogatták, hogy le ne tegye a fegyvert addig, amíg ki nem küzdi a vámsorompókat. Majd a többség sorában adtak ki izgató jelszavakat: hogy egy is hiábavaló minden, mert a korona hajthatatlan lesz a kiegyezés kérdése iránt, — hogy a választási reform kiszolgáltatja a parlamentet a nemzetiségnek, — hogy klotír nélkül nem ér senmit a békealku, — hogy önértékes többség egyáltalán nem köt kompromisszumot, hanem kivívja büszkén és dacosan akaratának feltétlen foganatját. S mindezt suttyomban tették és mondták, sunyi módon egymás ellen inge-

relve azokat, akik között a király akaratához képest szövödni kezdtek a megbékülés szálai.

Mi volt a céljuk? Mit akarnak elérni ezekkel a förtelmes machinációkkal? Ők tudják; de sejtteni az ország is sejtí már. Nem maguk akartak ők harcolni, hanem csak másokat felingerelni a kérlelhetetlen tusárrá. Hadd örlődjék le az ellenzék; hadd essék minél több rész az alkotmányon; hadd pusztuljon el végképpen a bizalomnak az a csekély maradéka is, amely még megvan az elgyöngült nemzetben a nyomorékká és nyomorulttá lett parlament iránt. Ha mindez bekövetkezik, akkor, csakis akkor jön el az ő országuk. A hatalmat akkor könnyű lesz elfoglalni s kényelmes lesz azt megtartani.

Egy letört ellenzék nem csinálhat majd sok galibát. Egy össze-visszalyukasztott alkotmány nem lesz erősen odaforrva a nemzet szívéhez. S a nemzettől végképpen elszigetelt parlament egy engedelmes szolgálhatat fog alkotni az állandóság minden reményével diosekvő hatalomnak lábainál. Ilyennek képzelik ők a jövőt, a maguk jövőjét. S az országot tehát ehhez az ábrándképhez akarják hozzáidomítani. Két dolog szükséges ehhez. Az egyik az, hogy elrongyolódjék ebben az országban minden. A másik az, hogy ők pedig épek maradjanak. Ennélfogva az sincs inyükre, hogy Bánffy épkezláb szállhasson le a hatalom-poleárról. Az ő számításukba ugy van beállítva Bánffy sorsa, hogy neki azért kelljen elpusztulnia, mert alatta és miatta pusztult el az ország. Ezt a szerepet szánták ők báró Bánffy Dezsőnek. Katasztrófát akarnak általa a nemzetre zúdítani, aztán a felháborodott közvélemény lecsillapítására áldozatul dobnak őt oda, hogy végül ők maguk foglalhassák el áldatlan örökét. Ezért kell nekik a harc, mely előbb fel-

T Á R C A.

Temetésen.

A lanyha légben párázatra olvadt
A téli köd; fakó égbolt alatt
A bérkaszánya nyüzsgő udvarán
Sötétben hangzott a halotti dal.
S egy ősz anyóka könyező szemekkel
Bizalmasan így szól az idegenhez:

„Meghalt a doktor!! Isten áldja meg
A föld alatt halóporában is!
A hánszor csak meglátta unokámat,
Végigsimitott szöke fürtjeim
Oly meghatottan gyöngéd szeretettel,
Hogy boldogan mosolygott a gyerek!
Jó ember volt a doktor, a szegény...”

Te jó anyóka, mondd ezt hangosabban!
Hadd hallják fáradt, hálás szavadat,
Kik meghasonlott szívvel, keserűn
Velem együtt most elboronganak
A temetési ének hangja mellett,
A holtra dermedt pályatárs fölött!

A sárga ember, aki mozdulatlan
Pihen most a fehér lepel alatt,
Jó és hatalmas úr volt életében:
Ő volt az örvendő mosoly királya!
Míg lelke fájo honvágygyal sóvárgott
A szép eszmény s a tisztaság felé
És teste gyötrelmetől görnyedetten

Halálos kínban élte életét, —
Pazar kezekkel osztogatta széjjel
Az emberek szemébe és szívébe
Országá legszebb kincsét: a mosolyt!
S uralkodott vagy husz esztendeig
Az örvendő mosolynak szuverénje,
A penna küzdő rabszolgája, — immár
Kidőlt testvérünk, elmúlt hatalom!

Ti szép művésznők, kiknek ajkain
Oly sokszor fölvirágozott rózsaként
A csöndes ember szép ajándoka,
Nem látak itten, — hol maradtatok?!

Nines egy se köztetek, ki lehajolna,
A földre hullt erélye-toll felé,
Hogy könyves szemmel fölemelve azt,
A holtra dermedt kézbe visszatenné?
Akik, míg élünk, a kapott babérból
Uj koszorút fontok fejünk köré,
Egy árva rózsátok sínes a halottnak?

Kik meghasonlott szívvel, keserűn
Velem együtt most elboronganak
A temetési ének hangja mellett
A holtra dermedt pályatárs fölött, —
Mi oly szegény s hatalmas zsurmaliszták
Borzadva gondolunk most a mosolyra,
Amelylyel minket még fogadni fogtok,
Ti szép művésznők, kik e ravataltól
Holt testvérünkötől, a kidőlt királytól,
A hálás könyvtől elmaradtatok!

Gergely István.

Szerelmi vallomások.

— A Budapesti Napló tárcája. —
Írta: Silberstein-Ötvös Adolf.

Barátom így szólt hozzám: — Életem első gondolata, első érzése a szerelme volt. Iskolás fiú voltam s még alig tudtam silabizálni s már megtetszett nekem egy kis iskolás lány. Iskola-és kortársam. Még ma is emlékezem rája. Gyönyörű, szöke gyermek volt, angyali, kék szemekkel, festőileg bedrozzott fürtökkel s ezüst-hanggal. Bájos, szabályos arccskája volt cseresznyeajakkal.

Naponkint, mikor iskolába mentem, abban reménykedtem, hogy ott fogom látni s ha láttam, boldog voltam. De soha szót nem váltottam vele. Beírtam azzal, hogy édes vonásait szemléltem.

Egy nap nem jött többé iskolába és soha sem láttam többé. Fejem időközben megszükkült s még mindig arra a kedves kis angyalfejűskére gondolok, mely első gondolatomat és érzésemet a női, bár gyermeki báj, nyájasság és szépség hatásának kitette.

S nem kell-e, hogy minden női szépségnek meglegyen bívós gyermeki vonása?

Évek multak az első behatás óta, míg egy másik alakot ugyanily szépek tudtam tartani. Már Ezópus meséit olvastam, mikor gyermeki szememet három nővér látása hozta mozgásba. Olyanok voltak, mint három teli bibó egy száron. Velem együtt növekedtek fel s velük együtt nőtt irántok fiú-szerelmem. Öregbedett bennem, míg ifjúvá lettem.

A szív olyan gyermetes, oly kevéssé ragaszkodik a szokás szabályaihoz, hogy e kedves nővérháromságot soha elválasztva nem tudtam látni. Hisz oly szép csoportot alkottak együttesen. Mintha a természet képe lettek volna, oly telik, duzzadók és virágozóak voltak. Gazdagon

dulja az országot s aztán a pusztulást megtorolja az akaratlanul is bűnbakká lett Bánffy Dezső. S ezért irtóznak ok a békétől, mely behégeszté az alkotmány sebét, helyreállítaná a törvényes rendet, regenerálná a közéletet s tisztességes lelépést biztosítana a mostani kormányoknak.

Meglassuk, mire mennek. Alattomos műveleteik eredményétől függ az ország sorsa. Mi még mindig reméljük, hogy meddő marad erőlködésük. Hiszen a nemzetnek, a trónnak s a parlamentnek lététől függ az, amit maguk ellen kihívnak. Suttogomban meg lehet ázni egy országnak a sírját; de ez a verem is olyan, hogy az esik bele, aki megásta. Mi nem féltjük a békét semmitől és senkitől. Ha oroszlanok ordítanak a harcot, akkor megijednénk. De bujkáló hiénák hiába unszolnak csatára; mert nekik azért van szükségük a harcra, hogy az elesettek holttesteivel csilapithassák falánk étvágyukat.

BELFÖLD.

A képviselőház ülése. Változatosság kedvéért ma megint a jegyzőkönyv hitelesítésénél állott elő az ellenzék az indítványokkal, amelyek mind egy-egy névszerinti szavazást jelentenek. *Kubik Béla* azt kérte, hogy a jegyzőkönyvben régi jó magyar szokás szerint ne a képviselők nevét, hanem a kerületüket írják ki, így például *Lukács Gyula* helyett ez irandó a jegyzőkönyvbe: a *monori kerület képviselője*. *Sturmán György* szerint sokkal helyesebb volna, ha a jegyzőkönyvben a szavazásnál a *távol voltak* helyett *nem szavaztak* kifejezést tennék. *Tóth János* a magyarság szempontjából indítványozta, hogy névszerinti szavazást írjanak a jegyzőkönyvbe névszerinti szavazás helyett. Így lett a tegnapi elmaradt négy névszerinti szavazásból hét. Négyet ma végzett el a Ház, három holnapra halasztott. Az ülés félkötőkor végződött.

Wlassics Bécsben. *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter holnap Bécsbe utazik. A miniszter ez utazása — írja a *Budapesti Tudósító* — kizárólag a szokásos újévi tisztelegésekkel áll kapcsolatban.

Képviselői beszámoló. *Lukács Gyula*, a monori kerület országgyűlési képviselője, január 15-én, vasárnap délután tartja meg beszámolóját Kispesten, a Stefan-féle nagyteremben. *Lukács* az országgyűlési függetlenségi párt több kiváló tagjával megy kerületébe. A kispesti és szent-lőrinci polgárság a beszámoló után lakomát rendez a népszerű képviselő tiszteletére.

hullámzott alá a hollóhaj a büszke nyakon s bővösen övezte a barack-oreákat, melyekből a szemek gyémántokként sugároztak ki, míg a karminajkak csengő, vig kacajkor vakító gyöngyfogakat láttattak.

A természetnek teljes egészsége és bősége, az Alpesek egész színjátéka megtestesült ifju, üde alakjukban. Minden oly duzzadó, gondtalan, életkedvtől áradó, szemvidító, szíverítő volt rajtuk.

A három nővér annyira hasonlított egymásra s köztük mégis oly bájos eltérések voltak. A legidősebb maga volt a jóság, a középsőnek csodás szépségű galambszeme volt tüzes arcában, a harmadiknak hamiskás vonása volt ajka körül. Ugy szoktam meg, hogy a három mindig együtt láttam. Ha a találkozáson való boldogság, ha epedés a távolból, üdvözülés a viszontlátáskor, fájdalom a bucsu alkalmával, ha versek a szerelem jelei, akkor a fiu fülig szerelmes volt. De mégis csak gyermekes szerelem volt, gyermekes annyiban, hogy sem vágyat, sem féltést nem ismert, sem reményeket, sem aggodalmakat nem táplált. Mily gyermekes volt e szerelem, legjobban bizonyította, hogy az egész nővérháromságot ölelte át, hogy még nem ismerte a kizárólagosságot. S mégis az egyik a három közül, az a barna, fürtjei alatt ragyogó menyéi kék szemekkel, az egyetlen lehetett volna, ha az érzésnek ideje lett volna kifejlődni.

Szomszédok voltunk s majd mindennap találkoztunk egymással. Ők érdeklődtek tanulmányaim iránt s engem azok a szép szemek, ajkak, hajzatok, nyakak, alakok szüntelen mind nagyobb előhaladásra sarkaltak.

Hiszen fiu létemre is tetszeni akartam ne-

A kompromisszum-tárgyalások.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, január 13.

A Lloyd-klubban és a Ház folyosóján erősen folynak a kapacitálások; a háboru- és békepárt főemberei szünet nélkül fáradoznak az ingadozók megnyerésén. A háborupárt azonban már közel áll a leszereléshez, mert kilátásai egyre vigasztalanabbak. Ezalatt báró Bánffy Dezső készül bécsi utjára, amelyet holnapra lehetett csak kitűzni, mert tegnap még nem kapta meg az ellenzéki pártoknak írásba foglalt békefeltételeit.

A meghívott disszidensek megjelentek ugyan nála délután öt óraker, — amint ezt már megírtuk — de akkor csak felolvasták előtte a békepontozatokat, amelyeket a miniszterelnök *Lukács László* és báró *Fejérváry Géza* jelenlétében tudomásul vett, de kijelentette, hogy ő felsége elé döntés céljából csak akkor terjeszti őket, ha írásban közöltetnek vele.

A miniszterelnök üzenetét az ellenzéki pártok vezéreinek tudomására hozták a disszidensek, mire azok a békefeltételek egy-egy példányát kölcsönösen kieserlítették, egy példányt a disszidenseknek, egy példányt pedig a kormányoknak juttattak.

A pontozatok négy írott oldalnyi terjedelműek és az összes pártközi delegátusok által alá vannak írva. Az aláírás ma délben egy óraker történt. A miniszterelnök a békefeltételekkel holnap este fog Bécsbe utazni, mert a kabinetirodából azt az értesítés nyerte, hogy ő felsége vasárnap fogadjja.

A tárgyalások menete az lesz, hogy a kormány és az ellenzéki pártok között a disszidensek közvetítésével írásbeli jegyzékeket fognak váltani.

A képviselőház mai ülése alatt báró *Bánffy* sorjában magához kérte a szabadelvű párt néhány kitűnőségét és közölte velük az ellenzék békefeltételeit. A meghívásra megjelentek a miniszteri szobában: *Szell Kálmán*, *Tisza Kálmán*, *Falk Miksa*, *Radó Kálmán*, *Gróf Tisza István*, *Hegedűs Sándor*.

A miniszterelnök a képviselőkkel nemcsak az ellenzék békefeltételeit közölte, hanem egy-szersmind tájékoztatta magát a szabadelvű párt hangulatáról és kérte véleményüket az ellenzék feltételeiről.

kik. Képük összefolyt a regények alakjaival, melyeket elnyeltem. Olvastam Homeros, Vergilius, Tasso, Ariosto és Goethe énekeit s a három nővéren élő modelleket bírtam a költők alakjaira és a megénekelte hősök érzéseivel éreztem...

Ifjúvá serdülve kivándoroltam a nagyvilágba s idő és tér hozzájárult, hogy teljesen elfeledtessek velem gyermekkorom edes boldogságát. Amit nyolc éven át a csendes apai házban éreztem, szétporzott a világ tarka zsvájában.

Az érzés első bimbói lassankint elhervadtak s megjött az idő, melyben megjelent számomra az egyetlen, mondhatatlan kínok és heves küzdelem korszaka, páratlan sovárgásnak hullámforratagja, az az idő, melyben a szenvedély labdát játszott az értelemmel. Az ifju szerelmét teljes zúgó hevében, összes kifejezhetetlen gyötrelmeit éreztem, midőn Kelet gyermeke lépett élelem. A holdfény orecáin felelte magát. Nagy, fekete, tündöklő szemek, hosszú selyempillák mögé rejtkezve kiragyogtak mint csillagok a holdas égből és gazdag hajzata, mint az éj szárnyai, lebegett körül mesés ábrázatát. Holdvilág és csillagfény között két rózsaujj nyiladozott, mint a centifolia frisssharmatu kelyhe. Duzzadó és teli volt termete, mint az andaluziai nő. Holdvilág szerűen csillogó arczine varázs-képpen vonzott magához. Ez volt első, boldogtalan szerelmem. Az ifjuság égetőre, semmi sem magas neki, mindent elérhetőnek vél. Mentül magasb célokat keres, hogy erejét rajtok megkísértse. Sok dolog csak kérkedés az ifjuságban, s ezért könnyen le tud mondani, mert törekvése nem mindig a szerelemben, gyakran a hiúságban is leli kiforrását.

Az én választottamat a város legszebb leányának tartották. Hiúság volt-e, a mi bi-

Értesülésünk szerint *Szell Kálmán*, *Falk Miksa* és *Hegedűs Sándor* egészen a béke mellett nyilatkoztak, *Radó Kálmán* is inkább a békés kibontakozás felé hajlott, a *Tiszák* pedig nem nyilatkoztak a béke ellen.

A főrendiház ülését, amelynek egybehívásáról már szoltunk, hivatalosan is kitűzték *szerdára*. Az ülés napirendjén csupa formális ügy áll, de igazi célja általánosan ismeretes. Azt beszélik, hogy *Vasváry* heregprimás vállalta magára, hogy e gyűlésen szót emel és kifejezést ad a főrendiház sajnálatának az *ex-lex állapot* fölött. Az utolsó pillanatban azonban megint kétségesé vált, hogy az ország első egyházfejedelme magára vállalja-e ezt a szerepet. Ez még számos körülménytől függ. Ebben az irányban lesz még egy indítvány. Az pedig a főrendiház egy *szabadelvű párti* tagja fogja beterjeszteni, amelyben a bekövetkezett állapotok fölött való sajnálkozás és az a remény jut kifejezésre, hogy valamennyi párt békés együttműködésének sikerülni fog, hogy ez az állapotnak mentül előbb vége szakadjon. A helyzetnek megfelelőleg a főrendiház arra fog igyekezni, hogy ez az indítvány *egyhangúlag emeltesse határozottá* és ne tartalmazzon se kritikát, még kevésbé szemrehányást a másik törvényhozó testület tevékenysége felől.

Az ülés hivatalos meghívója így szól:

A főrendiház

1899. évi január hó 13-án szerdán délelőtt 11 óraker ülést tart.

Napirendje:

1. Elnöki előterjesztés.
2. A gazdasági bizottság jelentésének tárgyalása az 1898. évi március 1-től december 31-ig vezetett számadások megvizsgálásáról.
3. Az igazoló-bizottság jelentésének tárgyalása a főrendek jegyzékének folytatálagos kiigazításáról.
4. Esetleges felszólalás.
5. Jegyzőkönyv hitelesítése.

A szabadelvű pártkörből.

— Kormánypárti forrásból. —

Örvendetesen békülékeny hangulat uralkodott ma este a Lloyd-klubban. Különbösen is nevezetes nap ez a mai a pártra és a kabinetre nézve. Éppen *négy ezredéje* ma, hogy a *Bánffy-miniszteriumot* kinevezte a király. Volt is este sok gratuláció. A miniszterek korábban távoztak,

rására ösztönzött? Sértett becsvágy hajtott-e, hogy az ő képét évekig kövessem?

Az ember ritkán van tisztában cselekedeteinek végső rugóival s szerelemnek nevezi, ami gyakran csak hiúság, szenvedélynek mondja, ami önzés.

Évekig vonszoltam békóimat. Sem szétörni nem tudtam őket, sem a szeretett leányt magamhoz bilineselni. Tulsokat biztam erőmben. Így az ember gyakran hajtótörést szenved nem szerencsétlenség következtében, hanem mert célt és eszközt nem állít kellő viszonyba egymáshoz. Szerénykedni kell ahhoz, hogy az ember csak elérhető célokat tűzzön ki magának; belátás kell ahhoz, hogy a megfelelő eszközöket válasszuk a helyes célhoz. Valaki elhasználja életét egy életcéllért. Nem tudja elérni. Munkál és imádkozik, úzi azt, egy párnát telesir, áldoz, nélkülöz, sanjargor. Mennél jobban törekszik utána, annál jobban szalad előle a cél. Vádolja a sorost s végre megtörök a saját maga rosszul választott feladatában. A helyes célhoz a helyes eszközök: ez a földi boldogság kulcsa.

Vannak ugyan egyesek a soruk mindent eléjük dob, ami a földön kívánatosnak látszik, de ezek nagyon kevesen vannak s még e kevesekhez sem kegyes éltük végéig a szerencse. A milliomosnak polyvaként porzik szét kezei közt aranya, a szultánnak ereit fel kell vágnia, Napóleón a sivatagban mul ki, babérkoszoruzta színész a téboly éjjelebe bukik, Don Juant a párbajban egy golyó teríti a földre. A szerencse forgandó s csak a törekvő mindig boldog s csak ki helyesen mérlegeli erőit, fog mindent elérni. Szerencsétlenül, kétszeresen, háromszorosan szerencsétlenül szerettem. Birni akartam s veszítettem, a sovár epeke-

Írógépvétel előtt ne mulasztassa el a YOST írógépet megtekinteni! Csak így óvhatja meg magát attól, hogy saját kárára okulva, mégis arra kelljen visszatérnie. Bővebbet kívánatra beküldött katalógusunk mond.

„YOST“ IRÓGÉP
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
BUDAPEST, NEW-YORK PALOTA.

mert az évfordulót ünnepi estebédél ül meg a kabinet, a budavári miniszterelnöki palotában.

Sok szó esett egy esti lap zágrábi leveléről, mely gróf *Khuen-Héderváry* bár és báró *Bechtolsheim* szájába igen furesa nyilatkozatokat ad közéletünk vezérlő emberei felől. Persze senki sem találkoztott, aki a *legvakmerőbb kacsának* ne nevezte volna ezt a pamfletet. Most, amikor a béke érdekében buzgólkodik mindenki, s azok is mérsékelik a temperamentumukat, akik még kissé pesszimisták: minden olyan kirohanás, mint a zágrábi gúnyirat, csak a legnagyobb visszatetszést szülheti.

A párt nyugodtan és teljes bizalommal várja a legközelebbi napok fejleményeit. Báró *Bánffy* holnap utazik Bécsbe, *Lukács László* és báró *Fejérváry* miniszterek társaságában, hogy a békepontokat a király elé terjessze. De nemcsak a pontokat mutatja be, hanem egyuttal mind ama részleteket, melyeket a szabadelvű párt oszlopos emberei: *Tisza Kálmán*, *Szál Kálmán*, *Falk Miksa*, *Tisza István*, *Radó Kálmán* és *Hegedűs Sándor* nyilvánították az ellenzék proposíciói felől. A kormányelnök és két miniszterétárs a legnagyobb részletességgel és a legnagyobb nyíltsággal fogja informálni a koronát.

A bécsi tartózkodás ezért valószínűleg két napot fog igénybe venni. Legalább két-három koronatanács lesz. Kedd előtt nem térnek vissza *Bánffy* és a két miniszter. Amint a király döntését hozzák: a szabadelvű párt nagy konferenciája fog foglalkozni a békepontokkal s ezekhez akkor mindenki hozzájárulhat és mindenki szavazhat felettük. Előbb már azért sem terjeszthette akormányelnök a párt bírálata alá a béke elaborátumát, mert az ellenzék vezérei sem közölték még azt az illető plénumokkal.

Ma már általános az a felfogás, hogy ha a békepontok nem képeznek *merev ultimátumot*, akkor a kibontakozás hamar meglesz. Sokan és éppen a béke legielkésebb emberei azt óhajtanák, hogy csupán három pontra redukálják a feltételeket: 1. Gazdasági kiegyezés, 2. Kuriai bíraskodás, 3. Házaszály-revizio.

Egy cáfolat is a klubból kelt ma este szárnyra. A király személye körüli miniszteriumban a megüresedett állami állásra nincs kombinációba véve herceg *Esterházy Miklós* — mint azt egy esti lap írja. Ezt az állást mostanában nem is szándékozik betölteni a kormány.

dés gyötört s a féltékenység emésztett el. Végre hosszú, nehéz harcok, az üdv kevés napja és órája után, lemondtam. Így a szerelmet összes örömeivel és kínjaival alaposan megismertem. E szenvedélyben az volt az érdekes, hogy a leány is boldogtalanul szeretett, mielőtt vele megismerkedtem. Egymás mellett nőttek fel az ifjú és a leány, az szép, sudár, szeretetreméltó és szellemes, ez kinyílt friss bimbó, amely leszakításra csábított. A gyermekek szereték egymást, míg a komolyabb idő széljén nem választotta őket. A végzet, szigorú szülői akarat alakjában, visszavonhatatlanul való kényszerítő őket. Sokat sirtak, zokogtak s volt elég szemrehányás, végre a leány nem gondolt többé az ifjura s az ifju nem a leányra. Ez boldogtalanul szeretett és — kacér lett. Így ismertem meg s szenvedélyre gyulladtam, amelyben sokkal nagyobb része volt a keserűségnek, mint a kielégítésnek.

Oh, még most is emlékszem a kifürkészhetetlen setét szemekre, arra a fénytől csillogó arezinre, arra az édes althangra, arra a gömbölyű bársonykaesőre. Hajh! az ő zemei mindenkinék gyönyört osztoztattak s féltékenység harcolt bennem a büszkeséggel, mert láttam, hogy úgy körülrajongják. Hiúságom sarkait, hogy a legszebbet elnyerjem, vonzott a hidegsége s megújra eltaszított, mint a labdát. A pokol összes hatalmát részt vettek szenvedélyemben. Talán viszont szeretett egy, a hogy egy csalódott szív még szerethet. De teljesen hiján volt az első odaadás melegségének. Színxin volt számomra, melynek talányát nem fejtettem meg, s melynek karmait mélyen szívemben éreztem. Hízelt hiúságomnak, ha láttam, hogy tisztelve mások fölé helyez. Ott, ahol semmit sem kívántam, mely tiszteletben részesültem s tiszteletet gyorsan elsajátít egy nő

Jegyzetek és reflexiók.

Budapest, január 13.

Ifjabb *Ábrányi Kornél* legújabb könyve viseli ezt a címet. Már ez a cím is megmondja, hogy ez uttal nincs dolgunk egységes, nagyarányu esszével — aminőkkel *Ábrányi* eddig gazdagította politikai irodalmunkat — hanem a kitünő publicista egy sereg ötletet, egy sereg megfigyelést, egy sereg történelmi és politikai igazságot mozaikszerűen rakott össze, az olvasóra bízva, hogy ebben a mozaikban meglássa azt a nagystíli, egységes nemzeti programot, amelyet *Ábrányi* előző két nagy könyvében: a *Királyban* és a *Nemzeti ideálban* felállított. Mert ez a program az, amelynek *Ábrányi* mostani egész publicisztikai működését szenteli, ennek áll a szolgálatában ez a könyv is. Ez a program röviden — ha talán nem is egész szabatosan — ebben a tételben foglalható össze: a demokratikus, nemzeti állam kiépítése, a Deák Ferenc hagyományához való ragaszkodás és a Habsburg-dinasztiával való teljes együttérzés útján.

Ez az ideál, amelyért küzd, *Ábrányi* Kornélnek egész gondolkodását elfoglalja, minden írásában ez vezet, olvasmányaiban, megfigyeléseiben szemét ez irányítja, agyvelejét szüntelenül ez foglalkoztatja, elannyira, hogy mindenütt, mindenben erre való vonatkozásokat keres. És talán is, ami mindenestre azt igazolja, hogy *Ábrányi* hosszas tapasztalásnak, mély elmélkedésnek, alapos studiumnak, erős történelmi felfogásnak és éles judiciumnak az eredményeképpen jutott el ahhoz a programhoz, a melyért most a meggyőződésnek valóságos fanatizmusával küzd.

Ebben a legújabb könyvében látszólag minden rendszer nélkül, csak egy találatra hordott össze néhány „jegyzetet és reflexiót”; leginkább rövid aforizmák és glosszák alakjában; ő maga előszavában kiemeli, hogy a könyv teljes igénytelenséggel lép a könyvpiacon; a tárgyakat és kérdéseket csak érinti; célja nem a rendszeres megvilágítás, hanem csak a bevilágítás; ismert szerénységével még azt is hozzá teszi, hogy önálló becsre nem is tarthat igényt. De e mögött a látszólagos igénytelenség mögött eszméknek, gorolatoknak, argumentumoknak gazdag kincsesháza rejlik, amely valóságos arzenáljává lesz még egykor a magyar demokrata politikának. Azt a politikát, amelyért *Ábrányi*, mint ideálért küzd, most még sokan meg nem értik,

a másiktól. Mert mindegyik le akarja győzni a másikat.

Mint hogy körömben valaminek tartottak, a lány is minden kigondolható figyelemmel adózott nekem. De mi volt ez a tisztelő, elzárkózott érzés a szívemben siströgő lávához képest?

S talán végre is közölhettem volna a tüzet vele, ha nem uralkodott volna bennem az a Faust-szerű vonás, amelyet a természet balvégzetemül adott velem. Nem voltam ugyanis bizonyos érzésem felől. Sokszor hidegségem és közönyöm kaptam rajta magamat; ha az inádot kissé barátságosabb volt irántam, megfogott az átkozott gúny manója s megjegyzéseim maró mellékeze észrevétlenül sérített a tulajdonon. Jólaktam és megfutamodtam, megéleztem és akkor mindig újra visszatértem. Nem jöttem igazán tisztába. Menekültem és nem tudtam szabadulni, epkedtem és belefáradtam, mielőtt célhoz értem volna. Egy rokonérző barátném egy izben megmagyarázta lelki állapotomat s egész komolyan azt állította, hogy szerelmem csak érzeim ködéből áll s idején volna, hogy újra észre térjek. Éveket, erőt, állást és vagyont áldoztam fel, míg végre kiláboltam abból a ködből, melyet ifjúkori szerelmemnek neveznek. Még ma is sajtószertű borzongással gondolok vissza arra a különös varázsrá, mely érzeimeket felváltva az égtől a poklokig hányt-vetette...

Az elmélet szerint mindörökké kigyógyultam a szerelemből. Hiszen úgy mondják, hogy csak az egyetlen, az első és utolsó, az ifjúkori szerelmem létezik. Fájdalom, nem úgy van. Amor nagy kópé. Százszor olúve, ezerszer visszakerül s még galambfűrtökkel is félek a rózsaszőve nyilatokat szőró istentől. Amióta éreztem olyan szerelmemnek pokoli kínjait, mely egy már elsáradott szívhez kötött, a szépség bimbózási kora új buvérőt nyert

többen félreértik, még többen félremagyarázzák; pedig egyben-másban már tények is igazolták; de nem lehetetlen, hogy már a közeljövő igazságot fog neki szolgáltatni olyan dolgokban is, amelyeket most még azok ítélnek meg legenyhébben, akik különködésnek nézik őket.

Egyebekben, hogy *Ábrányi Kornél* nagyon elmes ember, ötletekben dulsakodó író, aki eredeti eszejárásával le tudja bilincselni még azokat is, akik különben nem értenek vele egyet: azt fölösleges erről a könyvről is külön elmondani. Ime, egy kis szemelvény, amelyet találatra állítottunk össze:

Vannak jellemek a politikában, amelyek kemények, de keménységük a jégnek keménységéhez hasonlít.

Hideg számítások, hideg motívumok még keményebb teszik őket; — de a szívnek legkisebb melegétől elolvadnak.

Méreg és meleg együtt járnak. Magyarország földje Kánaán volt; most is az. Velejáró csapatok az erkölcsi méregre való fogékonyság. Könnyű élet, elbizakodottság, léhaságra való hajlam, rágalom és hazugság divatja.

A sovinizmust egy pillanatra sem szabad kihülni hagyni, — de mindig meg kell vele nekünk magunknak küdenünk.

Mert a belvizek vagy az esőzések áradásait sem lehet úgy ellensúlyozni, hogy a vizek abszolút kiszáradására törekedjünk, — hanem csak úgy azokat szabályozzuk és megfékezzük.

Amint Ausztriában már a század elején (*Gentz*) kellett támadnia egy felfogásnak, mely szerint a monarchia főereje és sulypontja Magyarország:

Épp úgy kell Magyarországon is támadni és megerősödni annak a másik felfogásnak is, hogy Magyarország fenmaradásának, nemzeti és állami céljai megoldásának, kifejlődésének és betetőzésének egyik legfőbb feltétele és támasza Ausztria szövetsége és Ausztria belső konszolidációja.

Ez a felfogás eddig is meg volt; csak hogy mindig kompromittált áramlat maradt, sőt közel állt a hazajuttatásig.

Mert ezek a felfogások eddig nem a nemzet érdekében, hanem vagy személyes, vagy családi s osztályérdekekből, vagy pedig a valóságos dinasztikus szolgatársaságból fakadtak.

Mivel a dinasztia a multban Ausztriára támaszkodott és azt kényelte, — azért fújtak ezt a nótát a rossz magyarok.

Egy szóval, ez az áramlat és ez a felfogás nem volt nemzeti; nem hirdették ingyen. Hanem vagy kaptak érte valamit, vagy vártak és remélték.

Ezekkel szemben a nemzeti és a hazafias felfogás ugyszólván vakon és minden megfontolás nélkül vallotta az ellenkezőt. És ha nem is mindig hirdette hangosan, de akkor is érezte.

A dinasztia pedig nem csinált igazságos politikát, sem előrelátót.

Tehát még jobban kompromittálta az ügyet kompromittált felfogásokat. Ezért nem tudott az igazi és az

nálam. Mint minden egyéb, egy szíriénemnek emléke is mulandó volt s egy angyaltekintetű gyermek újra látgy érzésekre tanított. Éz édes, nyugalmas, győtrelem és epedés nélküli szerelem volt, mert mindennap boldog órákat élvezhettem vele, nem bántva féltékenységtől, mert ő beérte teljesen az én társasággal s a többire mind csak hidegen tekintett s ajkait csak az én jelenlétében nyitotta meg bájolón.

Valóságos ábrándos, boldog szerelem volt, híján a fájdalomnak s a sovárgásnak. Két ember találkozik s egymással tökéletesen beéri. Mindennap új gyönyörrel láttam. Mindennap szebben feslett ki. A magas, teli alak érettebb szépséget sejtetett s mégis egészen gyermek volt. Szeme menyeli ártatlanságtól ragyogott s oly szeliden tekintett, oly átszellemült, édes volt a pillantása, mintha folyton Mária-hoz és angyalaihoz imádkozott volna. Jámbor volt a szive is. Ez a szelid szív nyilatkozott meg dallamos hangocskájában is, mely két rózsalevétől körülzárt gyöngyfogak sorai közül kedvesen zengett.

Nyájas tekintete szépen tudott kérni s örömet és gyászt kifejezni. Rózsás szín vonta be gömbölyű orcáit s szemérmes szűziesség a lányias jelenség teljes báját adta meg neki. Oly szelid volt ez a szerelem, mint Pál és Virginiáé, olyan tükörsima és akarattalan volt, telve édes összhangal. Úgy élhettünk volna mindvégig, mint Philemon és Baucis, ha Amor álnoksága nem ragad ki ebből az idillből s nem dobott volna vissza a zajgó tengerárba. Bármennyire is iparkodtam a szépség hatása alól kivonni magam, nem volt hozzá erőm. Alig hogy begyógyultak Amor első nyilai okozta sebeim, szívem új keserűségek után szomjuhozott. Ezerszer figyelmeztettem magamat egy új vonalom

Műtárgyak: A cs. kir. kereskedelmi miniszterium legfőbb állami díja 1898. Nagy aranyérem 1899. I. oszt. érdem-érem 1890., valamint több díszokmány.

Alapítás éve 1870.

Belehrádek Ferenc zongoragyáros Bécs, VII., Mechitaristengasse 4. szám.

Alapítva gyártmányait zongorákban, koncert-, szalon-zongorákban és rövid zongorákban, különösen a legkisebb fajtájukat, 11 1/2 méter hosszú dimanziv- és mignon-zongorákat, valamint amerikai rendszerű keresztúros zongorákat hat évi kezesség mellett. Fizetési módokat meggyezés szerint a legelőször gyári áron.

Önzelen magyar hazafiak szívében még a dinasztikus érzés sem mély, erős gyökeret verni: — egészen Ferenc József.

Horvátország *tényleg* olyan viszonyban áll Magyarországhoz, mint amilyenben a függetlenségi párt felfogása szerint „*általában*” Magyarország viszonylik Ausztriához.

Ezért van talán, hogy a függetlenségi párt, amely nem fogadja el az 1867: XII. törvényeket, elfogadta és elfogadja az 1868: XXX. törvényt (a horvát kiegyezés), amely pedig csak következménye az 1867: XII. törvényeknek.

Az első évezred kezdődött a vezérek korával; és vézódik a „vezérek” korával.

Mert ma már mindenki „vezér”. Még az is, akinek pártja, vagy katonája sincs.

A korlátlan sajtószabadság olyan, mint a gyújtogatás szabadsága.

A cenzura pedig olyan, mintha még fűteni, főzni, szivarra gyújtani, gyertyára gyújtani sem volna szabad rendőri engedél nélkül.

E két közt kell megtalálni a közérdek és a szabadság kellő biztosítékait.

A szabadságot úgy kell felfogni, mint a nőt. Ha ideálnak alkotod, csalódot; ha reálisan fogod fel, élvezed.

A sovinizmus mindazt az előnyt és hátrányt magában hordja, amit a szerelem.

A energiát, a fáradhatatlanságot, a leleményességet.

De azt a veszedélyt is, hogy sokszor életet, érdeket, erőt, becsületet mind olyanra parazol, akit ideálnak tart, s aki pedig mindezekre nem volt érdemes!

Egy szerencsés gunynevét a magyarnál többet használ, mint száz könyvet. A régi nemesi privilégiumok erkölcsi becsének lerombolásra a *Kutyabőr*, a *száz vállak* gunyneve többet tett, mint Széchenyi összes könyvei. Ily szerencsés gunynevét lett a *Pecsvóros* (az ellen-név Kubinszky elenyészett), a *virág* (Bach-korszak) s később a *habarók*, *nametek*, majd *osztrák-magyar*, *inséges polgári házasság* (Noth-Civil-Ehé), *rebachlovag*.

A liberalizmus ellen küzdeni örültség. Küzdeni csak liberalisok ellen lehet.

Mert a kereszténységnek kívül egy eszme sem adott az emberiségnek annyi jót, mint a liberalizmus; és ugyancsak a kereszténységnek kívül egy eszmével sem éltek vissza úgy, mint a liberalizmussal. A kereszténységgel a „papok”, a liberalizmussal az *epostolok*.

De ha a liberalizmussal vissza is lehet élni, de úgy a jogi, mint az anyagi és szellemi haladás, valamint a tarsadalmi terén is annyi jó és annyi közszükség kielégítése jár vele, hogy a liberalizmus *előbb* a visszaéléseket. (A korrupciót.)

Ellenben a konzervatív jobban mondva a reakcionárius eszme az annyi lemondást és korlátozást foglalnak magukban, hogy *nem bírják el a veszedélyeket*. (A korrupciót.)

S ezért, (mivel önmagukban nem nyújtanak re-

veszedelmekre s ezerszer újlag békákba bonyolítottam. De megtanultam, hogyan tompítsam el Amor nyilait a kéz serlegében. Tanulmányosként kiesapongtam a földi örömeinkben, a szépséget összes alakjaiban karjaimban ringattam s ha aztán megkapott a szerelem, annál tisztább volt földi salaktól. Mert — e tapasztalatra kellett jutnom, — akinek szíve fogékony lelki szerelemre, az Tannhäuserből még mindig Petrarkává lehet. Így mindig újra visszaestem a kis szerelem-isten kötelékeibe, melyekből azt hittem, hogy mindörökké szabadtam. Mind jobban és jobban vonzottak a bájos és tapasztalatlan fiatalok. Jól esett éreznem a férfiszellem felsőbbiségét, s látnom, mint simul hozzám a kis galamb. Tanítóskodás, atyai vonás vegyült a gyöngédségbe. És mégis újra megjött az idő, melyben viharosan meglepett az érzés, midőn összes higgadtságomat és elveimet elseperte és sirtam és zokogtam gyermekként az imádtott lábainál.

Egy nő legmagasabb fejlettségében, egy énekesnő volt, aki előm lépett.

Noha nagyon jól ismertem a színházat, noha nem kápráztattott az alare, mely itt valódnak akar feltűnni, nem bírtam ellenállni egy nőnek, akit a tehetségek teljes bája s a gráciák egész kara vett körül. Hogy mennyire marcangolja szét az ember szívét a vágy és a féltékenység, újra nem várt mértékben éreztem. Agyam gyakran majd elégett, akaratom elolvadt, értelmem megadtam magát. De ennek fejében a tökéletes nőt láttam. Láttam ezt a szép, egy Correggio esztétére méltó alakot, ezt az aranyos gyermeket hamiskás szemével s mosolygó szájacskájával, láttam előttem a kacérság összes művészetével felfegyverkezett, tréfáló arcán tükrözve szellemnek fölénységét, ajkait bájozó életi megelevenülten.

Mindzen nem lett volna hatással reám, ha nem tartalmazott volna ez a szép burok hű, hamisítatlan természetét. Olajat öntött szenvedélyem tüzebe, hogy építeni lehetett e szív sziklájára s még sokkal később, mikor a szerelem lángjai már elaludtak, hosszú időn át melegített ben-

kompenzációt) a konzervatív vagy reakcionárius korszakok rendszeren épp oly gonoszak, mint amily — *tisztelességek*.

A hírlapírás kényszeríti az embereket, hogy minden nap mondjanak valamit, vagy legalább is akarjanak „*valamit*” mondani.

A politikusok által felállított tételekben (elméletekben) életvalóság: a törekvésekben (tettekben) életvalóság legyen.

A magyar nemzetnek a jelenlegi közjogi helyzetben sokkal több garanciája van a koronával szemben, mint van a koronának a magyar nemzettel szemben.

A világ szemelattára menni át az egyik meggyőződésből a másikba, — mindig visszatszűző. Még akkor is, ha ebben nemesek objektív igazság, hanem nagy erkölcsi bátorság is nyilatkozik meg. S aki ezt teszi, annak készen kell lenni a vesszőfutásra.

Vannak azonban idők, midőn az ilyen nemesek vesszőfutás nélkül történhetik meg, hanem még örömujjongás fogadja s követi.

Csak hogy az ilyen idők vagy forradalmiak, vagy pedig az erkölcsi súlydesnek legalsó fokára jutottak el.

Senki jobban ki nem fejezte, hogy mit jelent a magyarra nézve az állam eszméje, mint *Lucaci* (1896. február 20-iki nyilatkozat.) Azt mondja ő, hogy „ő nem ismer el magyar államot, csak magyar országot.” (Pedig csak nem régen is államfogásban állt.)

A közös hadsereg megbízhatósága csak addig tart, amíg a fejedelmi ház is megbízható.

Ebben rejlik a legtöbb alkotmányos garancia. Mely azért olyan erős, mert nem kellene hozzá sem külön törvényt, sem írott stipulációk, miután biztosítja mindezeket a dolgok természeté és rendje.

Nagy baj, hogy a kormányzatnak nem lehet mindig azokra bízni, akik legtehetségesebbek és a legnépszerűbbek.

A emleti államot csak a királyság és a demokrácia hozhatja létre: az arisztokrácia soha!

A nemzetiségi kérdéseknek Magyarországon csak egy megoldásuk van: a demokrácia.

A demokrácia a határörtség és a reakció és az anárkia közt.

A mai közjogi kapcsolatban Magyarország mindig meg tudja védelmezni független önállóságát Ausztriával szemben: Ausztria pedig védi Magyarország integritását egész Európával szemben.

En mint magyar ember, nagyon jól tudom, hogy az osztrák engem nem szeret. — De én azért az osztrákok mégis kedvelem: mert éppen nekem való szomszéd.

Az nem szeretném, ha látnám, hogy az osztrák az, aki engem jobban szeret, mint én őt. — Ez komoly aggodalomba ejtne.

nünket a barátság szelid tüze. A bájok és érnéyek az összessége hosszú időre érzéketlenül tett más behatások iránt. Még hébeborba firkádoztam Amor hálójában, de ha a dolog nagyon veszedelmesnek ígért, ha beállott a szakítás szükségse, elegendő volt nekem az énekesnő képe, hogy kárpótoljam magam a legsanyarubb vesztetéseimért. Mert nála nagyobbab nem vesztettem már el s akkor is elviseltem. Ez további magamtartásának bizonyos hidegséget és felsőbbiséget adott.

Akárhányszor megjelent előttem egy bájos leány, aki szívesen látta hódolatomat, tudtam kéjelegni az édes élvezetekben, melyeket egy szív vonzalma a másikhoz ad az emerek.

Mindig meg tudtam magamat figyelni ez állapotomban. Esküvésekkel ajkamon, himnusokkal verseimben nagyon jól láthattam előre a jövőndő felbontást. Nem éreztem többé a szenvedély önefelettségét és mámorát. Leszakítottam a pillanat örömeit, úgy az aggodalomtól, hogy mihamar el fogom veszíteni. Ebből fejlődött ki nálam a galant — az az állapota, mely az élet összes örömeit élvez, kiüriti mind az örömeik kelyheit, melyek csak elője kerülnek, a nélkül, hogy a szív mélyebben érezne valamit. A szépségre és gyönyörre vadászván, felszedtem úgy az ibolyát, mint a rózsát utamon, piros ajkából szíttam nekért s lilomkarokban ittasultam s csillagokhoz imádkoztam, amelyek szép szemekben tündököltek. Az ifjú szerelmet jellemző bájos kizárólagosság teljesen eltűnt. Szemem, melyet Amor egyszer megvakított, megnyílt a világ ezerszeres ingerének. A szépséget ezer töredékbe szétzilálva látam s birni akartam e töredékeket, mert az egészét nem bírhattam.

Hébeborba a világnak e képtermébe leemelkedett egy arckép, mely hosszabb időre lebilinselt. Okos ajkak, melyek felett mosolygó szemek sugároztak, egykor édesen sugároztak élm. Szerettem a barnát nővér gyantát. Ha előrehaladt bölcsességében, ha számos tehetsége a páva legyezőjeként kibontakozott, akkor éreztem,

Nyugat felé nem lehetünk soha elég okosak. Kelet felé nem lehetünk soha elég erősek. Nyugaton dől el a pozíciónk: keleten dől el az életünk.

Csak az az igazi magyar államférfi, aki azt gondolja, ámbár nem mondja: „Mindaddig álljon Ausztria, míg Magyarország ölébe nem omolhat!” És e szerint cselekszik!

A majoritás zsarnoksága. A majoritás zsarnoksága ellen 1869. május 29-én így fakadt ki *Jókai Mór*: „Gondolja meg a mostani majoritás, hogy azon korbácsot, melyet most talán hazafiai zélusból a mi számunkra fent, még kivethetik kezéből s őt magát verhetik meg vele.”

Tisza Kálmán. (1869. június 2.): „Mert van annyi állandósági törekvés minden nemzetben, hogy megzavaratni nyugalmát, belbékét sohasem engedje addig, míg egy csökönnyös párt, amely mindazt, amit a nemzet alkotmányos uton elérni akar, előtte mint elérhetetlen tűnteti fel; míg egy oly párt, amely hosszú időközön keresztül a nemzet jogosult kívánalmait teljesítését lehetetlenné teszi, — meg nem adja a kedélyeknek azon elkeseredést, melyet azok, akik a rend megbontására törekszenek, magokban elő nem idézhetnek, csak felhasználhatnak.” (A zsarnok párturalom ellen ezeket *Tisza Kálmán két évi opposzió* után mondta. Mit mondott volna *husz év* után?)

A közbeszédéseket, melyek azóta az ellenzéknek leitek megszokott, az előszeretettel használt fegyvereivé, az 1869-iki országgyűlésen inkább a Deák-párt, mint a baloldali részéről gyakorolták. És érkekes, hogy e gyakorlat ellen akkor éppen a baloldali hangzók fel panaszkodtak.

Éppen a baloldalnak egyik tipikus alakja, *Patay István* az, aki 1869. május 12-én kikel a közbeszédések rendszerre ellen, ezeket mondván:

„Már több ízben válek szerencsés felszólalni az iránt, hogy ezen testület méltóságával nem igen egyez meg, hogy midőn valaki beszél, mások közbeszédnek és nevetnek!” (Házen csak látna *Patay* a baloldalt ma!)

„Zajos te’zés!” „Szűnni nem akaró zajos éljenzés!” „Hosszantartó, sokszor megújuló taps.” Az efféle jelzések még sehol sem olvashatók az 1869-iki országgyűlés naplóiban. A legközebb, amit *Deák Ferenc* elérhetett ezen a téren, az „*élnék helyettes*” vagy az „*élnék teljes*” volt.

Az 1860-ki felirati vita alkalmával *Várad* Gábor meginterpellálta *Andrássy* Gyulát, hogy *mi gátolta abban*, hogy a *Ludovika Akadémiát* mostanig sem léptette életbe?

Andrássy csak annyit felelt: „*Nagyon sok!*”

(Ehhez *Ábrányi* nem kapcsolt kommentárt. De mi bátorokunk ezt a lakonikus mondatot figyelmébe ajánlani bizonyos miniszterelnököknek, aki sűrűn és hosszasan emlegeti a *korona érzelmét*, valahányszor ő maga bajba jut.)

hogy valami, a nőnek sajtószere, drága szellemi kecsességéből csak meg. Jól érzem magam e hamiskás leány oldalán, ki gyermeki frisséget okos lényvel szépen egyesített s cseresznyeajakokkal s fénylő szemesillagokkal bemosolygott a szívembe. Csoportezatunkat gyönyörűen kiegészítette az anya, ki szellemre hasonló volt a leányaihoz. Orahosszatn csevegünk vidám elfogulatlanásban s szíveink jól megértették egymást a szellemeknek ez ölekezésében.

Vége... vége... És újra egy leány tűnik fel előttem, nap-sugaras anygali alak.

Mintha csillogó, vér nélkül való márványból vészték volna finom arcú fejét, egész termete olyan, mint a Hóbe karesu alakja. A járása gyengéd lebegés, a hangja olyan tisztán cseng, mint hajnalban a pacírászó, és sűrű selymhaja kecsesen simul homlokához, nyakához, alabástrom homloka alól pedig szelid ívben hűsleges, eget tükröző szeme révedezik. Ajkai mint a hasadó bambók majd karmipirosak, majd meg, akár a korallok, halványan csillogók.

A korosabb férfi szíve gyorsan tudott még dobogni e bájos gyermekért, aki szinte olyan volt, mintha valami antik márvány szoborgyűjteményből kelt volna világgá...

Nem akarlak kalandjaim, szívélményeim felsorolásával tovább is fárasztani. Csak annyit mondok, hogy Amor tegzének számos a nyilvánosság, hogy tökéletes gyógyulás nincs, csakis új sebek kerülnek a régi helyére, hogy értem már Szofoklezi, aki hetvenéves korában a szerelem bajaitól való szabadulásának örült, hogy *Anakreon*nál tartok, aki hetvenedik életévén tul rózsákkal koszorúzta homlokát s *Erosz* dicséretére hangolta kobzát.

Igy szólt barátom. Szavai gondolkozóba ejtettek.

A szerelem tengere kimeríthetetlen. Hol az a szem, mely megolvashatná hullámainat?

KÜLFÖLD.

Háboru után háboru. A *Fülöp-szigetek* lakosságának magatartása annyira nyugtalanítja az amerikaiakat, hogy egy washingtoni távirat szerint a Spanyolországgal kötött bézeszerződés valószínűleg *lényeges módosítást* fog szenvedni, ha ugyan egészen el nem votik. Harmincegy éve szenátor kötelezte magát, hogy megszavazza oly módosítást, amely az Egyesült-Államokat arra kötelezi, hogy vonuljon vissza a *Fülöp-szigetektől, valamint Kuba szigetéről is.* Az amerikaiaknak erre a maguktartására van is okuk, mert a legutóbbi táviratok egybehangzóan jelentik, hogy a *Fülöp-szigetek* igen komoly a helyzet és *Aguinaldo*, a filippinok vezére és diktátora már meg is találta az amerikaiak magaviseletében a *casus belli*.

Távirataink a következők:

New York, január 13.

Manilából jelentik: A fölkelők Iloilo mellett elzárták a folyó torkolatát. Egy amerikai csapatnak, amely vasárnap megkísérelte a partraszállást, vissza kellett vonulnia, mielőtt még ütközetre kifejlődhetett volna.

London, január 12.

A *Times*nak jelentik Hongkongból tegnapi kettőssel: Menekülő filippinok azt a hírt hozzák, hogy *Manilában föltétebb válságos a helyzet.* *Aguinaldo* az amerikaiaknak Iloilóban tett kikötési kísérletét *hadüzenetnek* tekinti s azonnal előre fog nyomulni Manila felé. Figyelmeztette is erre a külföldieket, a spanyolokat is és szalusz konduktuszi ajánlott nekik, hogy elmebessenek.

Madrid, január 13.

A lapok jelentése szerint az amerikai kormány megkérte Spanyolországot, hogy Mindanao szigetén lévő csapatait még ne vonja vissza, nehogy az amerikai katonaság megérkezése előtt lázadás törjön ki a szigeten.

Madrid, január 13.

A kormány figyelmeztette az amerikai kormányt a spanyol foglyokra nézve elvállalt kötelezettségeire és gyors választ kért.

Egy *Manilából* érkezett hivatalos távirat szerint az Iloiloba küldött *amerikai csapatok föltámadtak.* Miller tábornokot utasították, hogy vonuljon ki Iloilóból és térjen vissza Manilába. Az összes amerikai csapatok parancsot kaptak, hogy Manilánál gyülekezzenek. A *helyzet állandóan nagyon komoly.*

A revízió.

Budapest, január 13.

Az egész párisi sajtó a képviselőház tegnapi ülésével foglalkozik ma, s a revizionista lapok nagy meglepéssel utalnak arra, hogy az ország képviselői csaknem egyhangúlag szigorú ítéletet mondtak Quesnay de Beaurepaire magaviselele fölt, kinek a denunciacsiái semmi sem maradt meg. Bármit csinálnak is — mondják ezek a lapok — a világosság végre mégis diadalmasodni fog. Az antirevizionista lapok sajnálkoznak a meddő ülés zürzavaros jelenetei miatt s azt mondják, hogy az elfogadott egyszerű napirendes indítvány semmiképp sem megoldás és egyáltalában nem fejezi ki sem a képviselőház akaratát, sem a kormány szándékát; némely lap véleménye szerint a tegnapi vitának még folytatásának kell lenni. Nekünk úgy tetszik, hogy a tegnapi botrány-halmazat volt az igazság és a köztársaság ellen koalizált összes elemek végső erőfeszítése s hogy a köztársaság hívei ezental meg a Dreyfus-ügyben is öszszetartóbbak lesznek, mert látták, hogy az antirevizionisták egyuttal antirepublikánusok is és oly vakmerők, hogy Baudry d'Asson a köztársaság törvényhozó testületében a köztársaság bukására mert poharat emelni. Igaz, hogy az csak vizes pohár volt s az is igaz, hogy a fureszt általános hahotába fulladt bele, de amit más antirepublikánusok mondtak, például Cassagnac, az bizonyára öszszetartásra fogja készíteni a republikánusokat és egyesíteni erejüket arra, hogy a bíróság minél hamarabb és háborítlanul járhasson végére a Dreyfus-ügynek.

A képviselőház tegnapi ülésének lefolyását, melynek egy részét már közöltük, alábbi távirataink ismerteti:

Páris, január 13.

A képviselőház tegnapi ülésén Cassagnac után, aki beszédét azzal végezte, hogy „ha Pasadából jön vissza valaki, annak nincs joga Sedant emlegetni”, Dupuy kormányelnök szövege föl.

Cassagnac ur — ugymond — megértette, hogy nem szabad mindig a részletekkel foglalkoznunk, én tehát rajta leszek, hogy a vitát magasabb színvonalra emeljem, a nélkül, hogy ezért Franciaországot lealacsonyítanám. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Cassagnac ur mindig az államesiny embere volt, de meg vagyok róla győződve, hogy a hadsereg, amelyet minden gondoskodásunkban akarunk részesíteni, nem fog ráhalgítani. Az egyetlen sörtes, amelylyel a hadsereget illehetjük, az, hogy fölteszszük róla, hogy Cassagnac urra halgat. A hadsereg nem akarja még egyszer megérni azokat a napokat, mikor a vegyes bizottságokban a katona meg a bíró nem ítéletet hoz, hanem politikai szolgálatokat tesz. (Viharos helyeslés a baloldalon.) Azt mondják, hogy ebben az országban már semmi sincs; de igenis van törvény és van szabadság. Ezek alkotják az összes republikánusoknak erejét és leküzdhetetlen ellenállását. (Percekig tartó helyeslés és taps a középben és baloldalon.)

Baudry d'Asson: Ön hazudik, miniszterelnök ur! (Nagy zaj.)

Dupuy miniszterelnök: Baudry d'Asson urét mindössze azt tehetem, hogy poharamat az ő egészségre ürítem. (Nagy derűtség az egész házbán.)

Baudry d'Asson: Sztót kérek személyes ügyben. **Dupuy miniszterelnök:** A kormánynak csak egy utmutatója van, a törvény. Quesnay de Beaurepairenek el kell majd ismernie, hogy őt a mai ülésen egészen helyesen ítélték meg. Ha azt hiszi, hogy jó dolgot művelt, akkor majd elmondhat a második vizsgálóbizottságnak mindent, amit tud. A kormánynak egészen más gondjai vannak s az ország is azt akarja, hogy az igazságszolgáltatás nyugodtan végezze a dolgát. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Végezzünk mielőbb a Dreyfus-ügygyel, adjuk vissza az országunk nyugalmát s ne feledkezzünk meg azokról a fontos kérdésekről, amelyekkel legelső sorban kell foglalkoznunk. (Percekig tartó taps és helyeslés a baloldalon.)

Cavaignac azt bizonyítja, hogy a semmitőszéki bírák túlságos előékenységet tanúsítottak Picquart-ral szemben. (Közbekiáltások a szélsőbaloldalon: Hol a hamis okirat?) Cavaignac rosszalja a bírák részrehajlását s azt kívánja, hogy a kormány intézkedjék, hogy a bírói hatalom tekintélye megőrvassék.

Azután néhány képviselő *Herque* csendőrszázados jelentésének fölolvastatását követeli. Minthogy Lebert igazságügyminiszternek nincs ez ellen kifogása, az *elnök* fölolvastatja a jelentést, melyben semmi új sincs és melyben a csendőrszázados elmondja, hogy mennyi udvariasságot gyakoroltak a semmitőszéki bírák Picquart irányában. A jelentésben a fölsholgált grog játsza a főszerepet. Picquart egy ízben így szólott hozzá:

— Bard bíró a szívemben mordozom. En egyébiránt a futamuk egyike vagyok.

A jelentés fölolvastása nem tott hatást.

Baudry d'Asson: A miniszterelnök ur az én egészségemre akarja poharát üríteni. Nagyon hálás vagyok neki ezért. Mivel azt látom, hogy a szélsőben toasztozat mondanak, én is fölmelem poharamat (kezebe veszi az előtte álló vizes poharat) és a köztársaság bukására ürítem. (Zajos derűtség az egész házbán, mialatt Baudry d'Asson fenéig üríti a poharát.)

A hosszú vita ezzel véget ért. Mindössze öt napirendet indítványoztak, amelyek közül Dupuy miniszterelnök azt fogadta el, amely a napirendre való egyszerű áttérést indítványozza, s amelyet a ház el is fogadott.

Páris, január 13.

Az Elyséeben tartott mai minisztertanácsban *Freycinet* hadügyminiszter bejelentette, hogy vizsgálatot fog elrendelni annak a kiderítésére, hogyan került *Herquenek* a semmitőszéki bírák *Picquart* iránt tanúsított magatartásáról szóló jelentése a kormánytól távoli álló személyek kezébe.

Páris, január 13.

Freycinet hadügyminiszter bizottságot küldött ki a *katona igazságszolgáltatás reformálására.*

Páris, január 13.

Lebert igazságügyi miniszter levélben felszólította *Grosjean* bíró, hogy a *Bard-Picquart* ügyben tanúsított magatartása miatt jelenjék meg a bírói kar felsőbb tanácsa előtt. *Grosjean* nyilatkozatot tesz közzé, amelyben esodálkozását fejezi ki, hogy még nem hallgatták ki ama levél ügyében, amelyet mult pénteken intézett az igazságügyminiszterhez és amelyben *oly tényt közölt, amely megvilágítja Picquart szerepét a Dreyfus-ügyben.*

HIREK.

Mehalt egy kritikus.

Sáros, influenzás az idő és a terézvárosi proletárnegyed legmozgalmasabb részében, a Gyár-utcában két gyászkocsi a jölközt járó-kelőknek eszébe juttatja a memento mori-t.

Az egyik kocsit véges-végig tele aggatták lila és feketeszínű koszorúkkal.

A másik, az a maga borzalmas ketrec formájával várta a jeles kritikus holttestét...

A három emeletes bérház udvarán egyetlen gombostű számára sincsen hely.

És milyen gyászoló közönség!...

Igen, ilyen mindig, a mikor híres újságíró hal meg.

Ott van a szegény rokonság, a becsületlen névtelenek, akik büszkéek voltak arra, aki szerény körükből oly vakítóan kiemelkedett... És ott van a publikum. Ott volt rangkülönbség nélkül mindenki, akinek szívében megvan a fogékonyság a szép iránt és akik a halottban a szép művelésének egyik mesterét gyászolják. Volt ott miniszter, gróf, képviselő, néhány író, sok, nagyon sok újságíró. Hiába, néha mégis ezek a legjobb kollégák.

Az írók közül éppen azok hiányoztak leginkább, akikkel a kritikus a legnagyobb szeretettel foglalkozott. És ott volt egy esomé közönség kíváncsi, a híres halottak temetésének vendégei. Kendőbe burkolt szegény asszonyok, akik soha életükbe kritikát nem olvastak. Megjelentek a csillogó szemű és csillogó gyémántokat viselő asszonyok helyett, a kiket a halott nemes és szép tollával néha néha kiragadott az anyagias élet mindennaposágából. Az ut a Lipótvárostól a proletárizu Gyár utcáig néha-néha egy kissé kényelmetlen...

Az újságírók halkán vitatják, kap-e a halott özvegye nyugdíjat vagy nem? Tagja volt-e a nyugdíj-intézetnek?

Lassan permetez az influenzás eső és a cilinderes urak sajnálják, hogy esernyőt nem hoztak.

A gyászoló közönség egyszerre hátrafordul és felnéz az első emelet oszlopos folyosójára. Egy sovány, beesett képű, csaknem pergamentszínű öreg asszony hajol előre, mintha beszédet akarna intézni a közönséghez.

Ez a kritikusnak nyolevannégy éves édes anyja. Egyszerű, becsületlen asszony, aki talán meg sem értette fia alkotásait, talán el sem olvasta. Csak sajnálta, hogy a fia annyit dolgozott, annyit fáradozott és hogy a sok munkával tönkre tette életét. Tipusa a híres emberek egyszerű anyjainak. Nem azt akarta, hogy az ő fia minél híresebb legyen, hanem hogy minél tovább éljen...

Mélyen lehajol és meg kell fogni, hogy le ne vesse magát. Félrebeszél, sikolt, bele szól a halottas beszédbe. Megéljenzi a fiát.

Az ősember nyomorúságának velőtrázó jajveszékése hangzik el az influenzás levegőben. És e szegényes, komorszínű bérház három emeletjén ott állanak a lakók és mindenki együtt sir ezzel az öreg asszonnyal.

Kitepelik a kritikus holttestét az első emelet szűk folyosójára. Egyszerű fakoporsó, rajta fekete lepedő. A lépcsőnél meg kell fordítani a koporsót. Oly ügyetlenül cipelik, hogy a szegény kritikus kis hízja, hogy lo nem esik az udvarra. Aztán ez a folyosó nem is arra való, hogy a lakó koporsóban távozzék innen.

Halottas ének hangzik el, megrázó ósregi jeruzsálemi ritmusokban.

A pap megszólítja a halottat:

— Sokat fáradtál, sokat dolgoztál...

Fenn az emeleten egy kis nyári színű kalapos leány zokog hangosan.

Mellőzött szini tanodai növendék, akit a kritikus apai jóssággal ajánlott néhány színigazgató figyelmébe, hiába...

A halottas beszéd után újra ősrégi gyászének, és aztán viszik ki gyorsan, nagyon gyorsan a kritikusok az utcára.

Egyetlen fia maga is cipeli a koporsót. Reá parancsolja a rideg szertartás.

A kapu alatt már másról beszélnek.

A gyászoló közönség gyorsan elszédült és a kritikust ebben az influenzás esős időben kiviszik a kerepesi-uti temetőbe...

Ezenközben pedig a magyar színművészet büszkeségei, a kiknek játékaival az eltemetett kritikák kötetekre menő lelektani tanulmányokat írt, nagy rokonszenvvel és igaz szeretettel, odahaza kényelmes budoárban tanulják új szerepüket.

Ah! Murger ostorozta azokat a festőket, akik barátjuk temetésén nem jelennek meg...

Meghalt egy kritikus!

Tanuljunk új szerepet!

A művészet mindenekelőtt!

Salamon Ödön.

Budapest, január 13.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A királyi Abbáziában. Említettük már, hogy a királyt Abbáziába várják március elejére. Ugyanakkor a román királyi pár is oda érkezik néhány hétre. Károly király és Erzsébet királyné előbb szándékoztak ugyan Abbáziába utazni, de elhalasztották utazásukat arra az időre, amikor Ferenc József király is odaérkezik.

— Kitérítések. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Pfeiffer Kálmán miniszteri tanácsosnak a kultuszminisztériumban kitűnő szolgálati elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét, a különböző honvédségi építkezések körül szerzett érdemei elismerésül Devecsi del Weichlo Ferenc fővárosi műszaki tanácsosnak a királyi tanácsosi címet díjmentesen, Eckermann Ede műszaki tanácsosnak és Babocsay Armin budapesti vállalkozónak, a Rosenthal H. cég tulajdonosának pedig a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Rothschild hagyatéka. Londonból jelentik, hogy a minapában elhunyt Rothschild Ferdinánd a British Museumnak hagyta nagyszerű Cinquecento-képtárát, amelynek értéke 300.000 font sterling, azaz több mint negyedfél millió forint.

— A Bódog-érem. Végre Faure Bódog, a francia köztársaság első tisztára komikus figura lett a hazájában. Legújabb császárkodási ténye az, hogy megválasztásának negyedik évfordulójára külön érmet veretett. Az érem domborműveit Faure maga rajzolta meg vázlatban, s csak aztán bízta Chaplain szobrászra. Ebben ugyan a német eszűtár utánozza, de ez nem baj! Az érem egyébként a következőképpen van díszítve. Az egyik oldalon a francia köztársaság nőalakja a francia zászlóba burkolózva kikiáltja Fauret elnöké. A távolban Havre kikötője látszik, s a nőalak lábánál pedig egy talicska és egy mélkas jelzi a munkát, miközben a mélkasba méhek röpülnek be. A talicska és a mélkas fölé egy olajig borul, amely a látványos békét jelképezi. Mindez az érem egyik oldalán van, kissé sok ugyan egy érző kebelnek, de új a maga nemében, amennyiben ez az első éremtani képtárlány. A kis képesoport köré egyszerűen az az írás van verve: *Assemblée Nationale által megválasztott 1895. január 17-én.* Az érem másik oldalán az elnök arcképe látható, alatta pedig a neve, hogy valahogyan össze ne téveszszék II. Vilmos német császárral. Éppen még csak ez hiányzott Faure Bódognak, hogy teljesen hasonlítson azokhoz az urakhoz, akik a saját költségükön csináltatnak az arképpükkel ellátott levelezőlapokat...

— A berlini katonanünnep. A berlini lapok jelentése szerint a Ferenc-gránátosok jubileumára odaérkezett osztrák-magyar tisztiek ma délelőtt meglátogatták a gárda-lövészek kaszárnyáját, amelynek parancsnoka, gróf Hülsen-Hüseler azelőtt katonai attasé volt Bécsben. A vendégeket a teljes számmal összegyűlt tisztikar fogadta, azután megnézték a legénység szobáit és a konyhát. A gyakorló-házban egy század hadilészámban végzett gyakorlatokat. A gyakorlat után reggeli volt a tisztikar kaszárnyában. Azután a vendégtisztek a porosz tisztiek kíséretében Schwarzlitzben ezredes vezetés alatt meglátogatták a Centralhotel felkötését. Megérkezésükkor a zenekar az osztrák himnuszot játszotta. Az ott volt nagyszámú közönség fölállt s lelkes ovációkban részesítette a vendégtiszteket.

— Az irodalom halottja. A jó barátok és tisztelők imponáns részvételével kísérték ma örök nyugvó helyére dr. Silberstein Ötvös Adolfot, aki lelkes munkásságával három évtizeden keresztül a magyar újságírói kar büszkesége volt. Ott volt a gyászoló közönség sorában: *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter, *Emmer Kornél*, *Wolfner Tivadar*, *Neumann Ármán*, *Visontai Soma*, *Nagy Sándor*, *Hock János*, gróf *Esterházy Kálmán*, *Heltai Ferenc* országgyűlési képviselő, az Újságírók Egyesületének képviselőtöbbségében *Veigelsberg Leó* és *Vászi József* alelnökök, az *Ötthon* képviselőtöbbségében *Rákosi Jenő*, *Fenyő Sándor* és *Gelléri Mór*; továbbá *Ábrányi Emil*, *Bartók Lajos*, *Prém József*, mint a Petőfi-társaság képviselői, *Szűry Dénes* miniszteri tanácsos, *Kohner Zsigmond*, a pesti zsidó hitközség elnöke, a *Pester Lloyd* szerkesztősége testületileg *Falk Miksa* vezetés alatt, *Faldy Gábor*, *Herzog Péter*, *Schweiger Márton*, *Náday Ferenc*, *Dióssy*, *Kornfeld Zsigmond* stb. Délután 2 óraker hozták le a koporsót az énekhar gyászszála közt az udvarra, azután dr. *Kohn* Sámuel főrabbi könnyekig megható beszédben méltatta *Silberstein* Adolf harmonikus életét. Most az énekhar még egy gyászszóval zengett s ennek hangjai mellett vitték ki a koporsót a halottas kocsi. És megindult a szomorú menet ki a kerepesi temetőbe. A sírnál *Veigelsberg* Leó az újságírók egyesülete nevében bucsuztatta el az elhunytat és megkapóan szép beszédben jellemezte a megboldogult pályafutását.

Idealizmussal telt hajóddal — így végezte beszédét a kivitorlázást az anyagi tevékenység mindig háborgó tengeréről, itt hajótörést szenvedtél és megtört jószágod szived is, szegény, szeretett barátunk! Az aranyfésűs, aranyhajú Loreley lett a te tragikumod is. Amde megszűnt a harc: elnémutak a ríkió disszonanciák. Beköltöztél az örök béke országába. Te hittél ez országban és legyen neked a te hited szerint. Aludjál, almodjál édesen, mind virradóig.

Azután a koporsóhoz lépett *Ábrányi Emil* és a *Petőfi Társaság* nevében a következő bucsuzó szavakat mondta el:

A Petőfi-Társaság nevében intőzom hozzád o bucsuzó szavakat, hozzád, aki a Petőfi-Társaságnak egyik kiváló tagja voltál.

Nagyon szeretted a magyar irodalmat, végtelenül ragaszkodtál a magyar hazához. Ezért jöttél vissza hozzánk, ezért hoztad vissza nekünk mindazt, amit a külföldön melyen gondolkodó agyad és magasra törő lelked ragyogó kincseit gyanánt halomra gyűjtöttél. Visszajöttél a magyar földre, munkádkodtál rajta, mint a buzgó szántóvető, közel harminc esztendőig és ime most ráhajdolt korán elfaradt fejedet, hogy megpihenj benne végképpen, mindörökké.

Havvaidd összegyűlnek a föld porával, de emléked, mint a nemes, termékeny mag, ki fog hajtani belőle és ennek a folyóvást erősből fának a gyümölcseit élvezni fogjuk mi és élvezzük fogják késő generációk. Mert a te működésed nem enyészik el. A te roppant tudásodnak és hatalmas filozóf-elmének állandó nyomai maradnak a mi irodalmunkban, ahol te a legnemesebb humanisták, a legbátrabb gondolkodók, a legműveltebb szellemek sorában állsz. Jószágod lelkeidről, gyöngyökről szivedről pedig tanúságot fogunk tenni mi, akik személyesen ismertünk és tanúságot fogunk tenni mindazok, akik műveidből, szellemed alkotásából ismerik meg majdan a te kiváló egyéniségednek ritka szeretetreméltóságát.

Sok bánatos barátod maradt utánad, sokan mondják igaz könynyel a szemükben: legyen könnyű fölötted a drága magyar föld, — nyugodjál békén, hű fia, az édes szülőföld puha ölelben! Isten veled, Silberstein Adolf! Isten veled!

Nema meghatottsággal hallgatta a gyászoló közönség a poétikus megemlékezést, aztán leeresztették a koporsót a sírba. Az egyház emberei csöndes ábitattal elrebegették az utolsó imádságot és néhány perc múltán elesdösödült a sír környéke, mely magába fogadta egy kiváló szellem porhüvelyét.

— Az Egyetemi Kör ügye. Az Egyetemi Kör elnöke, *Ludwig Rezső*, ma több bizottsági tagjainak részvételével adott át dr. *Mihálkovics Géza*nak, az egyetem rektorának, amelyben a Kör megnyitását kerli. A rektor megígérte, hogy a bizottság kérelmét hathatósan támogatni fogja. A tanács tegnapi ülésén megengedte, hogy az ifjúság hivatalos lapja az *Egyetemi Lapok* megjelenessen.

— A vasárnapi népgyűlés. A vasárnapi népgyűlés nem az Újépület helyén, hanem az Újváros téren lesz, mert a fővárosi közmunkák tanácsa nem engedte át a gyűlés céljaira az Újépület helyét. A felvonulás a Kerepesi-úton át lesz. A népgyűlés délután három óraker kezdődik. Minden országgyűlési párt külön szónokot fog állítani, ugy a függetlenségi és a Demokrata-kör, továbbá a munkásság is egy-egy szónokkal lesz képviselve.

— Honpolgári eskü. *Popper Ede* háztulajdonos, *Krausz József* kocsiállapgyáros és *Viesen Lipótné* báróné született *Mauthner Krisztina* földbirtokosnő ma délelőtt letette a magyar állampolgári esküt.

— Házasság. *Wladislaw János* magánhivatalnok eljegyezte *Székessy Ilona* kisasszonyt, *Székessy Ferenc*nek, a Székessy-vendéglő volt tulajdonosának leányát.

— Elég volt! *Saville* asszony, a híres operatőkesnő szerencsésen megérkezett New-Yorkba, ahol hosszas vendégszerrelést kezd meg. Ez alkalomból különösen az ottani közönségre való tekintettel célszerűnek találta, hogy összes ékszerét ellopassa. Ugyanis azt írják a bécsi lapok — amelyekel táviratilag tudósítottak a nagy eseményről — hogy *Saville* asszonynak minden ékszerét ellopták az ügyes new-yorki tolvajok. — Hát ami ezt illeti, azt hisszük, már elég volt az ékszerlopásokból. Nem illik oly művésznőhöz, mint *Saville* asszony, hogy azt a taktikát használja, amelylyel ma minden vidéki primadonna kised pályáját kezdi. Az ékszereket még elhiszszük valahogy, de a lopás nem nagyon megy a fejünkbe. Kérem, ismerjük mi már ezt *Sarah Bernhardt* és egyéb nagy művésznők óta, akik ezt mind végigpróbálták, s valóban boldogtalanok voltak, ha évenként legalább egyszer nem lopták el az összes ékszerüket. Az ilyen smuk nagy gyanus smuk és már éppen elég volt belőle. Ujat kérünk!

— Szilágyi Sándor halála. *Szilágyi Sándor* miniszteri tanácsos, egyetemi könyvtárigazgató, a kitűnő tudós halála a társadalom összes körében mély részvételt keltett. A haláleset híre a tudomány egyetem összes épületeire, a könyvtárra és az akadémia palotájára kitérték a gyászlobogót. A gyászoló családnál ma délelőtt sokan tettek részvétlétogatást, köztük *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter, *Zsiliuszky Mihály* államtitkár, *Szalay Imre*, a nemzeti múzeum igazgatója, *Mihálkovics Géza* egyetemi rektor, báró *Eötvös Loránd*, az akadémia elnöke, *Szász Károly* református püspök, *Szilágyi Áron*, *Fejérfalvai László*, *Hegedűs Sándor* országgyűlési képviselő, *Nagy Miklós*, *Klinger István* apát, *Tóttösy Béla* egyet. tanár stb. A halott még abban a szobában pihen, ahol a jeles tudós kiszendvedt. A holttestet délután teszik koporsóba és holnap helyezik ravatára az Egyetemi Könyvtár oszlopcarnokában, amelyet az Entreprise emberei gyászpompával ékesítenek föl. Fekete drapériával vonják be az oszlopot és falmezőket, valamint a menyezetet is. A temetés a könyvtárból vasárnap délután 3 óraker lesz és a gyászszertartást *Szász Károly* református püspök végzi. A halálesetről külön gyászjelentést adott ki a család, az Akadémia, az Egyetem, az Egyetemi Könyvtár, a Történelmi Társulat, a Heraldikai és Genealogiai Társulat, a Székely Közművelődési Egyesület.

A Magyar Tudományos Akadémia igazgató választmánya elhatározta, hogy *Szilágyi Sándor* elhunyt alkalmából kitűzi a gyászlobogót, a halálesetről külön gyászjelentést adott ki a család, az Akadémia, az Egyetem, az Egyetemi Könyvtár, a Történelmi Társulat, a Heraldikai és Genealogiai Társulat, a Székely Közművelődési Egyesület.

A Magyar Történelmi Társulat mai választmányi ülésén titkáranak, *Szilágyi Sándornak* emlékezetét jegyzőkönyvébe iktatta és elhatározta, hogy külön gyászjelentést ad ki, a ravatára koszorút tesz, a családhoz részvétlét intéz és az elhalt tudós emléket ünnepléses gyászülés tartásával tiszteli meg, melyen *Thallóczy Lajos* mondja az emlékbeszédet.

— Hová megy nyaralni? A budapesti közönség szereti a kontrasztokat. Körülbelül most kezdődtek meg az ilyen kérdézőkördések, szerte a zsurokon, a villamoson, a kávéházban. Künn zug a szél, szelében fagy, hó ugyan még nem esett, de azért benne vagyunk a télben alaposan. És a hölgyek már összebujnak a zsurokon, és kérdezik:

— Hová megy nyaralni?

Azelőtt csak márciusban meg áprilisban kezdtek ezt a beszélgetést, most már a koregolás szonójában fognak hozzá. Siklanak egymással mellett a jégpályán a szép asszonyok, s már ez a téma:

— Hová megy nyaralni?

Majd megolvad a jég, annyit beszélnek Itáliáról, nyárról, erdőkről, napugarsar mezőkről. A nyaralási düh valóban javában emész bennünket, s igazán nem is elegáns ember, nem is társaságbeli ur az, aki már ma, a zord szelek idején nem tud precíz választ adni erre az immár stereotip kérdésre:

— Hová megy nyaralni?

— Gróf Károlyi Ferenc holtteste Itthon. Gróf *Károlyi Ferenc*nek, a Londonban öngyilkossá lett főúrnak holttestét holnap hozzák Budapestre s innen az egész család elkíséri *Kaponyiba*, ahol hétfőn, azaz 16-án helyezik örök nyugalomra a család sírjában. Az engesztelő szentmisét adoztat *Nagy-Károlyban* és *Kaponyiban* kedden e hó 17-én, Budapesten pedig csütörtökön e hó 19-én fog az Úrnak bemutatni.

— Halálozások. *Hollitscher Ede* nagykereskedő, a *Hollitscher* Baruch és fiai cég főnöke, ma reggel meghalt hatvanegy éves korában Budapesten. — *Chernel Julia* kisasszony, özvegy *Chernel* Viktorné leánya tegnap meghalt Közegen.

— **Négy esztendő.** Voltaképpen csak intermezzo az emberi életben. Magában nem idő; vagy kezdet, vagy vég, de nem egész. Az emlékezetben is csak úgy szerepel, mint átmenet két állapot között, egymagában súlyos nincs. Rövid idő, ami alatt alig lehet végezni valamit. Csak úgy válik jelentőséggé, ha ebbe az ezer és néhány száz napba tömörít össze egy élet minden célja és minden eredménye. Ha az ember például miniszterelnök lehet négy esztendőig. Mi mindent lehet az alatt elvégezni... Mennyi alkotás jelölheti meg ezt a négy esztendőt s micsoda megnyugvással térhet nyugalmra az, aki minden erejével szolgált a hazájában a máskülönbben nem nagy időben, ami az emberi élet épozóiban mindössze csak néhány strófa. Báró Bánffy Dezső ma négy esztendeje volt először a királynál, mint Magyarország miniszterelnöke. Akkor kezdődött a nagy sor s ma van a jubileum. Kissé csonka, a numerus egy csopót se keres, de sok miniszterelnök volt már ennek az országnak, aki kezek kettesből, hármasból hiába szeretett volna beakasztani a szögletes négyesbe, de hiába, mert kirángatták a pokrócot alóla. A Bánffy-miniszterelnök eleintén nagyon átmeneti formában jelentkezett a politika homokján. A Házban humorosan fogadták a megjelenését. Csupa olyan ember topogott végig a miniszterelnök után a piros bársony zsölyéig, akinek semmi multja se volt még. Szintelen urak fekete kabátban s valóságos kinos volt a beközönlő. A miniszterelnök ur nagyon sok vizet ivott, míg elmondta az első beszédét. Néha éppen a mondat közepén kortyintogott a pohárból s lepillantott a papirosra, amin szép okosan meg volt írva mindaz, ami a miniszterelnök szavaival elmondva sehogyan se volt szép. Csodálatos csunyan beszélt magyarul a kegyelmes ur, valóságos kerékbe tört a nyelvet. Jajgatott minden szava kinjában — s ime négy esztendeje gyakorlat után már beszélni is tud. Nem valami helyesen, de hasonlíthatatlanul jobban, mint a milyen az első szónoki próbálkozása volt. Szolnok-Doboka azért most is Szalnak-Dabaka a miniszterelnök ur nyelvén, de már nem veszik annyira rossz néven neki, ha pazar az a betűkben és a *titik-tetik*-ekben. Hozzászólt az ország s némelyek, akik magas politikai ambíciókkal vannak fölrüházva, már magukévá is tették ezt az iskolát és igyekeznek nagyon rossz beszélni magyarul. Hátha így hamarabb veszi észre őket a közönség. A négy esztendő, eltekintve attól, hogy Magyarországon hivatal szerint elsőnek lenni jó, nem igen volt kellemes. Az ellenzék vehemensebb módon még csak Tisza Kálmán támadta, de Bánffynak mégis négy év alatt sikerült eljutni a népszerűtlenségnek ahhoz a nonpluszultájához, amin Tisza Kálmán tizenöt esztendőig dolgozott. Kegyetlen támadások folytonos láncolata a négy esztendő. Hja, ez a politika. Van azonban valami, ami a politikai ellenfélre, az elvált elv ellen küzdőre bizonyos nyomasztó hatást gyakorol, ha ezt a miniszterelnököt veri. Két asszony lesi aggodalmasan napról-napra, hogy vajjon nem bántják-e nagyon a Dezsőt — s rosszul esik az embernek, ha ezeknek az asszonyoknak is fáj az az útás, ami a Bánffy Dezső hátán puffog. Az egyik Kolozsváron, az öreg báróné, egy végtelenül jólelkű, nagyszívű asszonyság, akinek fia a miniszterelnök, a másik pedig fenn a várbán a feleség. Én istenem, ha valahogy úgy lehetne verekedni, hogy ők ne tudjanak róla. Ez azonban még nincs föltalálva. Most már talán nyugalom következik, egy kis megpihenés Apanagyfaluban, a vén Bánffy rezidenciájában, ahol majd a miniszterelnök ur egészen apa lehet és meglovagoltathatja a kis leányát a térdén és dudorázhat neki így:

— Gyí Tordára, Besztercebe,
A jó borsos pecsenyére,
Gyí, gyí, gyí...

— **Farkas Menyhért adományai.** Aradról telegrafálják: Farkas Menyhért, amikor 480.000 forintot nyert a kis lottón, az aradi kereskedelmi testületnek 250 frtot és az aradi tűzoltó egyletnek 200 frtot adományozott, mely összegeket azok már már rég elhasználták. Most az osztrák kincstár a két testületet beperelte s az összes iratokat Aradra hozták. Az ügyet Babó Iván járásbíró vezeti, aki a rengeteg iratokból csak az ítélet tanulmányozza, mivel az egész majdnem egy vaggont töltene meg. A két egyesület jogi képviselőket nevezett meg.

— **Ismeretlen holttest.** Bécsből táviratozzák, hogy *Hollenhamban*, a hegységben egy hatvan évesnek látszó ember holttestére bukkantak. Semmiféle írást nem találtak a zsebében s nem tudták megállapítani kilitét, valamint azt sem, hogy öngyilkos volt-e, vagy szerencsétlenül járt turista. A kalapja belésébe ez van belenyomva: *Mares Gyula Arad.*

— **Megint André.** A rég eltűnt merész léghajósról gyakran érkeznek hírek, amióta az északi sark felé elindult, de a hírekről mindig kiderül, hogy alaptalanok. Most a *Havald Harfarag* hajó kapitánya a következő hírt jelenti *Stockholmba*:

Szent János napja táján Island és Grönland közt hajónk jég közé került. Öt ember halászásra indult csolnakon és e közben nagy jégtáblára akadt, melyen a matrózok nagy halmaz galyat vagy sodronyt vétek látni. Biztosan nem tudták felismerni, miután a nagy kő miatt közelebb evozni nem volt tanácsos. Visszasiettek tehát a hajóra és jelentést tettek a látotokról. A kapitány, abban a reményben, hogy a kő elmozlását várhatja, több óráig vesztegelt egy helyen, amidőn azonban hiába várakozott, elindult hajójával a matrózok által megjelölt irányban, de a jégtáblának már semmi nyomát sem látta és kénytelen volt a jég közül eredmény nélkül visszavonulni. A kapitány erre szemrehányást tett a halászásra kiküldött matrózoknak, hogy a csolnakon nem vizsgálták meg behatóbban a rejtélyes jégtáblákat, mire ezek avval mentegetőztek, hogy fogalmuk sem volt a dolog fontosságáról és így nem akarták biztonságukat szerfelett kockáztatni. Biztosan tehát nem lehet állítani, hogy a látott dolgok *André* léghajójából származnak-e, miután azok a *Fram* hajóból is eredhetnek, mindazonáltal a jelentés komoly figyelmet érdemel, mert nem lehetetlen, hogy nyomára vezet a bátor svéd léghajósoknak.

— **Telefon Pétervár és Moszkva között.** Az orosz fővárosból jelenti egy táviratunk, hogy a Pétervárt Moszkvával összekötő telefonvonalat tegnap átadták a forgalomnak.

— **Esterházy leleplezése.** Párisból jelenti egy este érkezett távirat a N. W. T.-nak, hogy épp most az esti órákban árasztották el a könyvkereskedéseket a *Dreyfus-ügy kulisszatitkainak* második füzetével, amelyet már nem várta olyan lázas érdeklődéssel, mint az elsőt, mert nyilvánvaló volt, hogy *Walsin-Esterházy* ebben is csak olyan elcsépet, elferdített és éppenséggel nem valószínű dolgokkal fog előhozakodni, mint az első füzetben. Csakugyan ilyenek ezek a "leleplezések" is. Vajjon ki hinné el az előzmények után Esterházyt, hogy Dreyfus bűnösségének megdöntésére bizonyítékai vannak. Pedig a hírhedt őrnagy könyvének első lapján ezt írja, holott még nem is olyan nagyon régen *Londonban* tanuk előtt azt mondotta, hogy az egyetlen bűnös *Paty de Clam*. Ugy látszik, hogy azok a pénztörzések, amelyek akkoriban a leleplezések miatt kiapadtak, most megint bőven bugyogtak a megszorult őrnagy ur számára s *Walsin-Esterházy*nak ezért az újabb pénzmegért meghagyták, hogy le kell tagadnia mindent, amit *Londonban* kikötött. A bordereaut is Dreyfus írta, pedig pár hónap előtt őnmagát vádolta ezzel a jeles eseményekkel a kitéző Esterházy. Hát ugyan kit érdekelhet még a pompás kis füzet az ilyen nyilvánvaló hazudások után. Csak a kuriózum kedvéért közli a párisi tudósító, hogy a *petit bleu* hamisítását most megint *Piequarta* kenit az őrnagy. Éppen ilyen kevéssé hihető az a rész is, amelyben a szerző *Schwarzkoppen*nel való összeköttetéséről ír, akit egyébként S. betűvel jelez, itt-ott pedig nagy szellemességgel *Schwarzkoppen*nek titulál és ördögös szerepet juttat neki. Közben azokat a lapokat, amelyet az igazság érdekében sürgetik a reviziót, megfenyegeti *Walsin-Esterházy* azzal, hogy *Schwarzkoppen* közé fogja tenni a neki elárult államtitkokat. Es itt tanácsosal szolgál a volt német katonai attasénak: forduljon barátjához, *Panizzardi*hoz, tőle is érdekes adatokat fog kapni, azokkal egészítse ki a maga okmányait. A ponyvára való füzetkének ezek az utolsó sorai:

— Öszinte csodálattal emelek kalapot a *Schwarzkoppen* lojalitása előtt, aki nekem sok olyan okmányt szolgáltatott ki, amelyekről később feltétlenül bebizonyosodott, hogy egytől-egyig hitelesek és becsesek.

Igazán szép ettől a világesalótól, aki megárgalmazott *Vilmos* császártól kezdve mindenkit, aki él, hogy *Schwarzkoppen*nek megkegyelmezett.

— **Nagy tűz Ó-Budán.** Este tíz órájtán nagy tűz pusztított Ó-Budán. A veszedelem a Lajos-utca 74. számú ház padlásán támadt, melynek *Schmidleg* Ármín fuvaros a tulajdonosa. Egy cselédleány este-felé gyertyavilág mellett ruhákat aggatott föl s távozásakor ott feledte az égő gyertyát. A száradó ruhák tüzet fogtak s a lángok belesaptak a tetőzetbe is. Mire megérkezett a tűzoltóság, az egész ház egy lángban állott. Az erős szélvihar az égő zsaratékokat átverte a szomszédos házakra s ezek közül is kigyulladt kettő. A tűzoltóságnak nagy erőfeszítésbe került, míg a tüzet lokalizálta. A kár mindazonáltal nagy, mert sem a leégett ház, sem a szomszédos házak, melyeknek tetőzete szintén leégett, biztosítva nem voltak.

— **Viharos nap.** Rettenetes szélviharok dühöngtek ma Európában mindenfelé, amelyekből nálunk keveset lehetett érezni. Déllelőtt eső volt s csak délután kerekedett erős szél, amely késő éjszakai tartott.

Az osztrák fővárosban kora reggeltől fogva borzasztó szélvész dult. Reggel a Duna-esatorna partján egy ismeretlen ember holttestét találták, aki valószínűleg a vihar áldozata lett. A háztetőkről lerepülő cseperek sok járólót többé-kevésbé súlyosan megsebesítettek. A szélvész délután is tartott és több újabb belesetet okozott. Egy szénásszeker feldült, ugyszintén egy papirosdobozokkal megrakott kocsi, amely egy egylovos kocsinak a mellére esett. A kocsi súlyos zuzódást szenvedett a mellére. Egy műszerészinasnak egy kéményről lezuhant téglá betört a fejét. Egy asszonyt földhöz vágott a szél és egy kavicsoszeker alá vetette. A szerencsétlen több sérülést szenvedett, egyebek között esontörést a jobb karján. Egy asztaloslegény a szél levettett egy emeletnyi magasságu farakásról, úgy hogy jobb csipője kifacamadott. *Bécs környékéről* is számos balesetnek érkezett híre.

Berlinből jelenti, hogy egész északi és nyugati Németországban heves, orkászzerű vihar pusztult. Dél-Németországból nagy esőt és vihart jelentenek.

Egy párisi táviratunk szerint *Fécampból* és *Dieppeből* nagy vihart jelentenek, amely tetemes kárt okozott.

Stuttgarterből táviratozzák nekünk: Az éjjel itt erős vihar és felhőszakadás volt, amely nagy károkat okozott. A vihar sok fát kitépett a földből és megrongálta a háztetőket és kéményeket. A Danneckerstrassén egy építőállvány összeomlott és egy eltesebb embert agyonütött. A viharban sok telefonvezeték elszakadt.

Pétervárról jelenti, hogy a *Fekete tengeren* a nagy viharban egy görög gőzhajó elmerült s legénysége odaveszett. — *Alsó-Ausztriában* *Dernitz* mellett az orkán felborított négy teherwaggont. A vasuti pálya megrongálódott.

— **Reménytelen szerelem.** Az ok is közönséges, a vég is mindennapos, és a história még mindig tele van romantizmussal. Az üzletvezető leányába volt szerelmes *Fischer* Rezső, a *Heinrich C.* és fiaí vaskereskedő cég egyik régi alkalmazottja. A szép leány azonban *Fischer* egyik kollégája iránt inkább vonzódott. A vetélytársak tudták, hogy közös a szívük titka, és *Fischer* ma délután félreállt; három óra felé föbe lötte magát. A fiatal főnök rögtön orvosért és papért szaladt, de mind a ketten már későn érkeztek, a szerencsétlen fiatalember pár perc alatt kiszervevett. Jó fia volt, akit főnökei és társai egyaránt szerettek. Az utóbbi napokban azonban már látszott rajta a szörnyű lelki tusa, az éjjel átmulatta az utolsó éjszakát. Két levelet írt, egyikben a vetélytársától bucsuzik el és boldogságot kíván neki is, meg a jövődöböljenek is.

— **Csalás az olasz banknál.** A vatikáni propaganda egy tisztviselője tegnap megjelent a *Banca Italia* főintézeténél egy olasz járadékkal, amely két millióról szól és az esedékes 50.000 líróról szóló szelvényt be akarta váltani. A tisztviselőnek kijentették azonban, hogy egy fél órával azelőtt ugyanazt a szelvényt már prezentálták és azt a bemutatónak ki is fizették. Az előbb kifizetett szelvényt megvizsgálták és az hamisítványnak bizonyult. A Vatikán és a rendőrség a nyomozást megindította.

— **Vakmerő ékszerrel.** A drezdai rendőrgazgatóság távirattal értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy ott egy ismeretlen fiatal ember vakmerő rablást követett el s megszökött. Az illető tegnap lakást bérelt egy előkelő szállodában. Ma reggel megjelent a város egyik nagybűv ékszerészletében s ott mintegy tízezer forint értékű ékszerrel rendel. Az ékszerész szolgáljával küldte el a megrendelt árukat a szállodába. Mikor belépett a szobába, a fiatal ember hirtelen rávetette magát, hurkot dobott a nyakába, azután földre teperte, összekötözte és betömte a száját. Azután magához vette az ékszereket s elhagyta a szállót. A merénylet csak később vették észre, mikor a szabapincér benyitott a lakásba, hogy felajánlja szolgálatait a vendégnek. A vakmerő rabló mintegy harminc éves lehet s a szállodában mint vidéki földbirtokos adta ki magát.

— **Somossy Mulató.** A Reklám-asszony napról, napra felt házat gyönyörkötet a Somossy Mulatóban: az igazgatóság most egy érdekes számmal gyarapítja a változatos műsort. Vasárnap, január 14-iken lép föl először az öt párisi díjbirkózó háló, akik Párisban és Hamburgban nagy hatást keltettek mutatványaikkal. Birkózásuk egy atlatik, mint esztetikai szempontból figyelmenremelőt így bizonyra hozza fog járulni a mulató farsangi sikeréhez.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, financiairoz találmányokat és beajstromoz védjegyeket.

Felvilágosítás díjtalan.

FŐVÁROS.

(*) **A Színészegyesület kérelme.** Az Országos Színészegyesület és Nyugdíjintézet még 1894-ben telket kért a fővárostól egy olcsó Korona-színház létesítésére. A tanács akkor elutasította a kérelmet, de a közgyűlés elvből teljesíthetőnek találta az egyesület kérését s felhívta a tanácsot, hogy bocsátkozzék tárgyalásokba az Országos Színészegyesülettel és Nyugdíjintézettel. A tárgyalások azonban félbemaradtak s a dolog elaludt. Most azt kéri a fővárostól, adjon neki ingyentelket, nem színházi célokra, hanem egy bérház építésére, melynek jövedelméből a nyugdíjintézet alapját gyarapítanák. Kéri pedig az egyesület épületének szomszédságában levő két telket, amely 90 év múltán az építményekkel együtt a főváros tulajdonába mennének át. Egy másik kérés is van a színészegyesületnek, az t. i., hogy a főváros segítse valamelyik alapból a nyugdíjintézetet, amelyek nagyon nagy nyomorúságban van. A közoktatási ügyosztály a telkek megadását nem javasolja, mert a színészek nyugdíjintézete országos érdek, s nem tartozik a fővároshoz. A második kérelmet sem tartja az ügyosztály teljesíthetőnek, mert művészi alap a fővárosnak nem áll rendelkezésére. A közoktatási bizottság magáévá vette az ügyosztály javaslatát.

(*) **A pénzügyi bizottság** ma tárgyalta a javadalmi díjgyűjtyék ügyét és nagyreszben hozzájárult a közgazdasági bizottság előterjesztéséhez. Majd elfogadta a pénzügyi bizottság azt a javaslatot, hogy a vendéglősök ugyanannyit fizessenek a gyalogutakon elfoglalt területért, mint a kávéosk és ajánlja, hogy a korzón és az Andrássy-úton a gyalogut-foglalás díját 5 forint helyett 6 forintra állapítsák meg. — *Hellai Ferenc* indítványára javasolja a közgyűlésnek, hogy a kormányhoz feliratot intézzenek a beszállásos törvény oly módosítása érdekében, hogy a városok a kaszárnyákba fektetett pénzüknél kamatát megkaphassák. Végül 3200 forintot szavazott meg a ferencvárosi népközhely céljaira.

(*) **Kettős vágány a Baross-utcában.** Végre meglesz a második sínpar is a Baross-utca elején és ezzel teljesül a közönség régi kívánsága, amely évtizedes okokból mindig ellenszegülésre talált a városházán. A középítési bizottság ma tárgyalta a vasúttársaság terveit és hozzájárult ahhoz, hogy a második sínpar is lefektessék.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET.

** **A fátum.** Tegnap a *Királyi házaseletemek*, *Somló Sándor* új verses vígjátékának csak a főpróbája maradt el. Ma elmaradt az egész előadás. A főpróba elmaradása nem lett volna komoly baj, mert — amint már megírtuk — *Nagy Ibolya* kisasszony az igazgatóság felkérésére vállalkozott a jambusokban beszélő pajkos szobaleány szerepének az eljátszására és a művésznő be is tanulta egy éjszakai virrasztás árán a terjedelmes szerepet. *Nagy Ibolyával* a *Somló* új darabját ma bemutathatták volna a nemzeti színpadon, de a romantikus szerzők elkerülhetetlen fátuma másodszor is közbelépett a *Rákosi Szi*di balesete alakjában. *Csillag Teréz* szerdán elrekedt, *Rákosi Szi*di pedig esütörtökön este olyan szerencsétlenül lépett ki a kocsiából, hogy a lába kifémmodott. Ez a ficamodás, hála égnek, nem veszedelmes, de éppen elég arra, hogy a mára kitűzött premiert el kelljen miatta halasztani, mert *Rákosi Szi*di szerepének a birtelen átvételére nem akad vállalkozó a színház hőlyejei közt. A *Királyi házaseletem* bemutatója jövő péntekre marad. Premiere helyett ma este a *Szikrák*, *Paillon* lever de rideauját és a *Huszárszerelme*t, *Murai* vígjátékát kapta a közönség. Szombaton *Bánkán*, vasárnap a *Kanadák* hőlye kerül színpadra. A szerzőt babonás jó barátok azzal vigasztalják, hogy ez a sok malor azért fordult elő, mert a premiere-péntek ezuttal január 13-ára esett (péntek és tizenhárom szám!) de a szerző vigasztalhatatlan és attól fél, hogy január huszadikán földrengés lesz, vagy kiönt a Duna, vagy egy üstökös csillag váratlanul karambolázik a földdel és *Somló* darabja helyett darabokba hull az egész univerzum! A komoly vége a dolognak az, hogy *Nagy Ibolya* kisasszony kétségtelenül igen nagy hállára kötelezte a színházat és bizonyoságot tesz arról, hogy az intézet múltán becsülheti meg benne repertoárjának egy szilárd oszlopát. Nagy örömmel látók, ha az igazgatóság levonná ebből az a konkvenciát, hogy a kedves és kiváló tehetségű művésznőnek talentumához és érdemeihez méltó pozíciót adjon a játékrétegben. *Nagy Ibolya* kisasszony érdemet tett rá, hogy ne csak véletlenül jusson előkelő feladatokhoz. Az a friss selem, amelyet gróf *Keplevich István* a Nemzeti Színház vezetésébe belevitt, az erők helyes és arányos felhasználásával bizonyára méltányolni fogja *Nagy Ibolya* kisasszony talentumát és érdemeit is.

** **Új szerződés Feld Zsigmonddal.** Az év végén lejár az a szerződés, melyet a főváros a Város-

ligeti Szinkör bérelte dolgában *Feld Zsigmonddal* kötött. *Feld* igazgató a szerződésnek további hat évre való meghosszabbítását folyamodik a régi föltételek mellett. A közoktatási ügyosztály, tekintettel arra, hogy *Feld* működése és a színi előadások megfelelnek a hozzájuk fűzött reményeknek, a kérelem teljesítését javasolja. A közoktatási bizottság az előterjesztéshez ma hozzájárult.

** **A Katonák betiltása.** *Thury Zoltán* *Katonák* című színműve fővárosi nagy sikere után egymás után került színpadra a vidék nagyobb színpadjain, amelyeknek állandó műsordarabja. A közönség megértette a darab komoly igazságait, de nem kerestett benne semmiféle szándékoskosságot. Maguk a katonák sem ütözköttek meg azon, hogy az uniformis árnnyoldalait is bemutatja valaki, sőt legtöbb helyen tüntető tetszésnyilvánításokkal csófolták meg a katonai köröknek a darab ellen irányuló antipatiájáról szállongó híreket. *Debrecentől* most az a hír érkezik, hogy a 39-ik gyalogezred ezredese átiratot intézett *Komjáthy* színgizgatóhoz, amelyben megköveteli tőle, hogy a *Katonákat* azonnal vegye le a műsorról, mert különben egyszer s mindenkorra megtiltja az ezred zenekarának, hogy a színházban játszszzék. Az ezreddel egyben napiraparcban tudatta, hogy a *Katonák* előadásán a katonáknak megjelenniük tilos. Egy csöppel sem kevesebb ez, mint a cenzura, ennek is a legreszedelmesebbike: a katonai cenzura. A magyar drámairodalom nem szolgált rá erre és nem is tűrheti el. Ez a tilalom into példa azoknak az igazgatóknak, akik katonazenekart alkalmaznak, a helyett, hogy színházi zenekart szerveznének. Ma a *Katonákat* vétetik le a műsorról, nemcsak az ezredparancsnoki iroda fogja a heti repertoárt megállapítani. Hát mi ez?

** **Alamizena.** *Kövéssy Albert*, a Kislaludy Színház derék igazgatója tavaly arra kérte a fővárost, hogy az óbudai színház részére megszavazott 6000 fitt szubvenciót neki is adják meg. Az Országos Színészegyesület támogatja *Kövéssy* kérelmét, kiemelve az igazgató színészi és írói érdemeit. *Kövéssy*, aki lelkes ambícióval, most már öökid hónapja tartja fenn az óbudai kis színházat és egy jobb jövő reményében mondhatni egész vagyonát ráadotta a színházra, most újra folyamodott a szubvencióért. Az ügyosztály azzal a javaslattal állt a közoktatási bizottság elé, hogy az előbbi direktor szubvenciójából megmaradt 1000 forintot utalványozzák ki *Kövéssy*nek, ajánlja egyuttal, hogy *Kövéssy* az idén többet nem kaphat, mert a költségvetés erre a célra nincs fölvéve semmi. A közoktatási bizottság ma tárgyalta az ügyet és hozzájárult az ügyosztály javaslatához. Úgy látszik, a közoktatási bizottság is reméli, hogy ez méltányosabb állappontra helyezkedik nem *Kövéssy*vel szemben, hanem egy nemzeti hivatást teljesítő intézet iránt. A takarékoskosságot szem előtt kell tartania a főváros intézőinek, de a kért szubvenció megtagadása egyenesen volna azzal, hogy a főváros immár szakítani óhajt azzal a hazafias irányval, amely a Népszínház megalapítását lelkesítette és felbátorította azoknak a vidéki városoknak, amelyek még ma is kormányengedélyt kérnek arra, hogy a magyar művészet csak turt vendég legyen falaik közt.

** **Novendekszineszek vizsgálata.** Az óbudai *Kislaludy Színházban* tegnap este a *Visszatérés* jeles színeziskolájának a növendékei tettek tanuagost arról a haladásról, amelyet az idén tettek. A *Kékli* pródikció és az *Országos huszárszert* című darabokban láttuk a növendékeket, akik közül *Feldmayer Valéria*, *Budás Margit*, *Glücksman* Nina, *György, Almásy, Székely* és *Ira*si kelteket nagy figyelemmel tehetőségükkel. Az est, mint a növendékszineszek előadásai rendszeren lenni szoktak, nagyon lelkes volt s nagyon helyesnek is tartjuk, ha a színpadra termett tehetőségeket tapsal buzdítják s így megköszönlőjük velük a dicsőség édességét. Iszotiennek tartjuk azonban a növendék-kisasszonyokat — virágozzák. Az ilyesmi bátran elmaradhatna, mert amint egy ízben már megmondtuk, az o fajta virághódolatok inkább áratat vetnek, mint fényt a kezdet kezdetén lévő színeziskolásokra. A jeles előadásért különben a színeziskolásokon kívül, *Rónaschky* Gusztávot, az iskola jeles tanárát is a lámpák elébe hívták.

** **A Magyar Színház udonságai.** A Magyar Színház igazgatósága a színház címében foglalt programhoz híven *A boldog* nagy sikere és a *Gyurkovics* lányok keddi bemutatója után ismét két eredeti udonságot hoz színpadra. *Hellai Jenő* operettjét az *Egyiptom gyönygés*, amelynek zenéjét *Ferrai* Miklósrta és *Márkus József* a *Rika* és a *Kuktakisszony* szerzőjének új énekes színművét, a *Liliputi hercegnő* *Hegyi Béla* zenéjével. Az előbbi bemutatója, értesülésünk szerint, február negyediken, az utóbbi február huszadikán lesz.

** **Vendégszerelés a Kislaludy-Színházban.** A *Kislaludy Színházban* holnap, szombaton lesz *Képe* *Iren* jutalomjátéka, mely alkalommal *Keresed* a *szécséi Jókai* színműve kerül színpadra. Ez estén lép fel mint vendég, *Kemény Lajos* a *Magyar Színház* tagja *Pálvez*

Otto szerepében. A többi főszerepeket: *Arday Ida*, *Alpár Iren*, *Morway*, *Kovacs*, *Rélay* játszszzák.

** **Elmaradt vendégszerelés.** A *Várszínházban* mára volt kitűzve *Várdy Margit* kisasszonynak *Mignon* cimszerelésében való vendégszerelése. A vendégszerelés a fiatal művésznő rekedtsége miatt elmaradt és *Mignon* helyett *A cremonai hegedős* került színpadra.

** **A pozsonyi színészet ügye.** A pozsonyi színészet ügyében elmondtuk a magunk véleményét, amely abban összponosul, hogy a tervezett *kételyelvű színtársulat* olyan szerencsétlen idea, amelybe a pozsonyi színészetnek bele kell buknia s amelynek, sajnos, első sorban a magyar színészet fogja megadni az árat. *Pozsony* törvényhatóság, meggyőződésünk szerint, a legnagyobb zavaroknak és komplikációknak nyit utat, ha a *kételyelvű színtársulat* tervébe bele megy. Hogy miért, ezt már elmondtuk s valóban örvendenék ha azokat, amiket elmondunk, a döntés pillanatában megfontolnák s elállanának a kételyelvű társulat képtelen tervétől.

Erre most az utolsó órában alkalom is kínálkozik, mert amint a legjobb forrásból értesülünk, a pozsonyi színház ügye újabb fordulatot vett; amennyiben *Sopron* városa képviselőletben annak színelőgy referense dr. *Krécsy* tanácsos *Pozsonyban* járt, hogy *Sopron* és *Pozsony* között színi szövetséget hozzon létre, olyformán, amint az eddig *Temesvár* és *Pozsony* között fennállott. Ebben az esetben bármely elsőrangú német színgizgató *Somogyi* Károlylyal, a pécsi *Nemzeti Színház* mostani igazgatójával, aki a pozsonyi esztott saionra pályázott, készséggel megegyeznek a *sopron-pozsonyi* teli színházi évad mikénti beosztása iránt. Ha tehát a pozsonyiak komolyan gondolkoznak színházuk és a pozsonyi színészet sorsa felől, és nem engedik magukat holmi hangzatos, szellel bódelt ajánlatok által elámitatni, mely „közösség” ajánlatok csak arra valók és arra jók, hogy egy oly városban, minő *Pozsony*, a színészet alaposan kompromittáltatnak, akkor minden habozás nélkül el kell fogadniok a soproniak közeledését és felajánlott szövetségét.

** **Videki színészet.** *Tiszay* Dezső színtársulata szép sikerrel működik *Miskolcon*. A héten *Szép Helénát*, ezt az örökszép operettet, elevenítette föl. A repriben nagy sikere volt *Gergely* Gizának, akit a fővárosi közönség is csakhamar megszeretett. A cím szerepet játszotta; játéka csupa finomság, csupa izlése volt. A közönség zajos tapsokkal jutalmazta a kedves és nagytehetségű művésznőt, akinek virágcsokrot is nyújtottak át. Az előadás sikeréhez még hozzájárultak: *Mátray*, *Kozma*, *Dajka*, *Szathmáry*, *Staud* *Margit*, *Szepessy* és *Nagy Vilma*.

EGYESÜLETEK.

(A Művelt Nők Otthona) a napokban tartotta rendkívüli közgyűlését. Beszámolt első éves működéséről és a valóban jótékony egyesület, mely nem reklám nagy dobjan toborozta össze hveit, de akik megalapításon fáradoztak, igazán egy humánus eszme szerény apostolai voltak. Előük az igénytelen egykori tanítónő, aki nem azért buzgóldok, fáradoz, mert tan felülni, szerepelni vágyik, de olyan némes cél vezet, amelyhez hozzájárulni ugyszólván erkölcsi kötelessége lenne az egész művelt közönségnek. 1897. novemberében kezdte meg működését az egyesület, még pedig olyan mostoha anyagi viszonyok közt, hogy valódi csoda számba megy, amit az úlesen kimutattak; hogy nem deficitel, de esekélyke megtakarított fötével zárta le ezt az évet. Jelenleg nyolc hőlye lakik benn a Szabóky-utcai Otthonban, amely ma már — tekintve a tömeges jelentkezőket — oly szűknek bizonyult, hogy az intézők indítatva érzik magukat egy tagabb fészekbe plantálni át ezt a már teljesen összesimult család. Kivonat, hogy mielőbb maga veressen fészket a Művelt Nők Otthona; hogy végre sajátjának mondassa azt a hajlékot, amely kelemes, derült otthon mindazok számára, akiket a végzet megfosztott a családi köről. A közjót, a társadalmi kérdés haladását tartja szem előtt az, aki nem zárkózik el az elől, hogy mielőbb oda emelkedhessék a Művelt Nők Otthona, ahol joggal helyet foglalhat: Magyarország első jótékony intézeti sorába.

SPORT.

** **Nizzai versenyek.** Ma délután nyitották meg a nizzai meetingt kissé boros időben, de óriási közönség jelenlétében. Az angol, francia, német, osztrák és magyar sportvilág előkelőségei képviselő voltak a versenyterepen és különösen a nap chief eventjére a *Prix de Monte Carlo* nevű nagy gátversenyre kötöttek óriási fogadásokat. A mezőnyök igen jelentékenyek voltak, a pályá mély. A nagy díj eredménye — mint egy táviratunk jelenti — a következő volt:

Prix de Monte-Carlo. Gátverseny-Handikap. Díj 20,000 frank. Távolság kb. 3000 méter. Műns. 1-

Leglis 46 sm. *Themistocle* 64 1/2 (lovagolta Benesse) első. Mlle March Brochard id. pm. *Vigoureux* 69 1/2 (lovagolta Poberts) második. Mons. Liénart 56. sm. *Trencsin* 62 (lovagolta Basón) harmadik. Futottak még: Brahma, Yverduin, Prymira, Valois, Mondovi, Pimpant, Le Loats, Mirliton H., Rameur, Frou de l'Air, Craig Lee és Derby. — A győztes start-oddsja 10 : 1 ellen volt, Vigoureux-é: 4 : 1. Trencsiné: 7 : 1. Az indult lovak között volt Kotze H. német istálló-tulajdonos *Undolfa* is, amely azonban mindjárt az első pátnál fölbukott. Lovasának *Martensnek* vállpellece tört el. Itélet: Egy hosszal nyerve, két hosszal harmadik.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

KATONÁK

THURY ZOLTÁN

színműve

legközelebb könyvalakban is megjelenik.

Ára 50 kr.

Bérmentes ajánlott küldéssel 65 krajcár.

Megrendelhető:

a „Budapesti Napló”

Kiadóhivatalában,

Budapest, József-körút 18-ik szám.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Az Engel-ügy bonyodalmait. A pécsi Engelőg ügyében, amelynek egy részében az V. kerületi kapitányság már itélkezett, most újabb bonyodalom kőszül. A tárgyalás folyományban ugyanis a vádlott cég képviselői ama meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy a pécsi pénzügyigazgatóság a budapesti borvizsgáló bizottságnak a vádlottak terhére oltólevele kimutatást küldött be, amelynek adatai koboltak, s amelyvel valaki magát a pécsi pénzügyigazgatóságot félrevezette. Minthogy itt a büntetőtörvénykönyv 227. (hamis vád) és 400. §§-ában (közokirathamisítás) körülírt büntetendő cselekmények látszanak fennforogni, az Engel-cég tegnap ügyvéde, dr. Friedmann Bernát utján megtette a büntető főjelentést a pécsi törvényszéknél az ismeretlen tettes kinyomozása iránt. A vizsgálat eredménye ez ügyben újabb fordulatot hozhat.

§§ Koritovszky szabadlábán. Koritovszky Vladimirt ma délután két óraker szabadlábára helyezte a budapesti királyi ügyészség. A sokat emlegetett nevű lengyel úr váratlanul kedvezőre fordult ügyének a valódi állása ez: Koritovszky egy régi adósságot hajtott be Rosziborovszky Kazimir gróftól, aki Lembergben lakik. A gróf 12.000 forint áru váltókat adott át Koritovszkynak, amelyek mind hosszú lejáratra száltak. Időközben Rosziborovszky Kazimir megnősült és hogy menyasszonya családja előtt vagyoni helyzetét kedvezőbben tüntesse fel, elítélte 12.000 forintos váltóadósságát. Ezt annál is inkább tehette, mert Koritovszky megígérte, hogy a váltókat nem fogja értékesíteni, csak csupán a grófnál. Rosziborovszkyhoz azonban kevéssel megnősülése után eszközpárt ügybírók egymásután hozták váltóit. Erre Rosziborovszky hamisnak jelentette ki a váltókat és Koritovszky ellen főjelentést tették és a szaniszlai törvényszék le is tartóztatta. Koritovszkynak azonban sikerült megszöknie, de itt Magyarországon újra letartóztatták az osztrák hatóságok körözése alapján. A szaniszlai rendőrség Koritovszky kiadatását kérte, noha időközben Rosziborovszky elismerte a váltók valódiságát és a magánpanaszt Koritovszky

ellen visszavonták. A vizsgálatot az osztrák hatóságok azonban hivatalból folytatták és ezért szorgalmazták Koritovszky kiadatását. A budapesti büntető törvényszéknél azonban Koritovszky védője, dr. Székely Lajos azt az álláspontot fejtette ki, hogy Koritovszkyt a magyar törvények szerint csupán magán indítványra lehet üldözni. Minthogy pedig a magánpanaszt Koritovszky ellen még a kiadatás kérelmezése előtt visszavonták, kiadatása megtárgadandó. A törvényszéktől döntést végezt az igazságügyi minisztériumhoz került fel az érdekes jogi kérdés. A minisztérium pedig elfogadta a védelem álláspontját. Az igazságügyi minisztérium határozata ma délután érkezett le a budapesti királyi ügyészséghez, mire az alkotmány-utcai fogházban levő Koritovszkyt azonnal szabadlábára helyezték.

TÁVIRATOK.

A francia szenátusból.

Páris, január 13. A szenátus mai ülésén Loubet elfoglalván az elnöki széket, beszédében annak a reménynek adott kifejezést, hogy az egyetértés és nyugalom nemsokára helyre fog állani. Más nemzetekkel való viszonyában — mondá az elnök — Franciaország lojális, civilizációs és őszinte politikát követ. Ez magában Franciaországban talán múlt nehezségeket okozhat, de megszerzi a világ élénk rokonszenvét Franciaországnak.

A német katonai vita.

Berlin, január 13. A birodalmgyűlés ma folytatja a katonai javaslat tárgyalását.

Bebel azt hangoztatta, hogy Európa népei békére áhítoznak, tehát nem kell egy kormánybőleség ahhoz, hogy a békét fönntartsuk. Kigunyolása a cár békeművésztömának, ha ugyanakkor, amikor az orosz kormány iránt rokonszenvüket nyilvánítják, ezt a javaslatot benyújtják.

Az elnök a jobboldal helyeslése mellett rendutasítja Bebelt, aki azután így folytatta beszédét: Oroszország belső állapotai miatt kerülnie kell a háborút. Franciaország nem képes és maga sem hiszi, hogy képes volna háborút kezdeni. A politikai helyzet tehát semmiképpen sem okolja meg ezt a javaslatot. A gazdasági versenyben az a nemzet fog győzni, amelynek legértelmesebb munkásai vannak, tehát nem kellene a munkásokat több éves katonai szolgálattal elvonni a munkától. A szociáldemokrácia az ifjúság katonai nevelését óhajtja, amelyet volt tiszteknek és aliszteknek kell vezetniük. A milícia a legutóbbi spanyol-amerikai háborúban teljesen bevált.

Gosler hadügyminiszter: A kormány úgy véli, hogy a cár manifestuma alapja lehet a békes további fejlettségnek. A szociáldemokrácia legutóbbi pártgyűlésén komédiának nevezte a cár manifestumát. Szemünkre vehető-e tehát, hogy mi a háborúnak csak a valószínűsége is gondolni? Bebel egy rőpiratban sokkal nagyobb haderőt követel a miénknél, sőt még a leányokat is bele akarja vonni. (Derűltség.) Ezzel szemben a mi követeléseink nagyon szerények. Amit a nemességnek adott kedvezményekről beszédnek, alaptalan: épp oly alaptalan az az állítás is, hogy a falusi lakosság kevésbé értelmes újoncaanyagot szolgáltat. A svájci milícia rendszerét maguk a svájciak is fogyatékosnak tartják. A szociáldemokrata pártgyűlésen azt hangoztatták, hogy a hadsereget demokratizálni kell, még pedig első sorban a szolgálati idő megrövidítésével. A hadügyi kormányzat azon lesz, hogy ezt megakadályozza. (Helyeslés.)

Hertling azt mondja, hogy a centrum tárgyalogatosan megvizsgálja a javaslatot és a nemzeti érdeket fölbeszéli a pártédeknek. A békes politikai helyzetet tekintve, mindenesetre meglepő ez a javaslat. A hadügyi követeléseket végre-valahára le kell zárni. A centrum tagjai a két éves szolgálat törvényes megállapítását óhajtják.

Sattler kijelenti, hogy a nemzeti szabadelvű párt a javaslatnak vagy legalább nagyobb részének elfogadását óhajtja.

Liebermann kijelenti, hogy a reformpárt elfogadja a javaslatot, ha a bizottságban kimutatják szükséges voltát és gondoskodnak arról, hogy a terhek ne súlyosodjanak a gyöngébb vállakra. Az általános két évi szolgálatot és az egy éves szolgálati jog megszüntetését óhajtja.

Ricort reméli, hogy a bizottsági tárgyalás meg egyezésre fog vezetni. A két éves szolgálat már nem szüntethető meg.

A javaslatot végül a költségvetési bizottsághoz utasítják.

Az afrikai harcterről.

Róma, január 12. A Stefani-ügynökség jelenti Masszanából mai kelottól: *Makonnen* zászadoszlop

e hó 11-én éjjel sűrű ködben megtámadta *Mangasa* zászadoszlopát, de ez tetemes vereséggel visszaverte. Ugy látszik, *Mangasa* csapatai megerősödtek, de nem annyira, hogy hadállásukon kívül ütközetet kockázathatnának.

A spanyol cortes összehívása.

Madrid, január 13. *Sagasta* miniszterelnök a parlamentet e hó 25-ére vagy 30-ra, szándékozik összehívni. A *Vöröskönyvet* még a parlament összehívása előtt teszik közzé. A képviselőház első ülésén *Sagasta* a békeszerződés elfogadását fogja kérni. Azt hiszik, hogy a vita e fölött körülbelül 8 napig fog tartani.

Közgazdasági táviratok.

Frankfurt, január 13. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Osztrák hitelrészvény 226.40. Osztrák-magyar államvasút 154.20. Déli vasút 27.40. Magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák aranyjárdék —. Osztrák ezüstjárdék —. Osztrák papírjárdék —. Bécsi bankgyesület —. Alpesi bányarészvény —. Olasz járdék 53.40. Diskontó-bank 198.80. Laura-kohó —. Harceni 180.80. Szilárd.

Berlin, január 13. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Négy százalékos magyar aranyjárdék 100.30. Magyar koronajárdék 97.95. Osztrák hitelrészvény 226.40. Osztrák-magyar államvasút 154.10. Déli vasút 27.25. Északnyugati vasút —. Elbavölgyi vasút —. Orosz bankjegy készpénz 216.45. Buschtiehradi 325.75. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

New York, január 12. *Liszt* helyben 2.75. *Buza* helyben január —. márciusra 78.%, májusra 75.%. *Tengeri* január —. 42.—.

Chicago, január 12. *Buza* január 70.%. *Tengeri* január 37.1%.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Rendező. Az anyakönyvvezető hivatalból a templomba menet a menyasszony nem a völgyelnyel il koosiba, hanem az első vőfélyvel, a templomból jövet ellenben igen; a sorban a menyasszony és a völgyelnyel kocsijai odamentet harmadik, negyedik, vagy akár ötödik, hatodik, de a templomból kijövet az első kocsiban il az új pár, aztán jönnek a vőfélyek. nyoszolyóányok, örömszülők, vendégek. 2. Csak nagykorúságukat kell igazolni, de azt is előzetesen.

P. P. Pancsova. Egyenruhát viselnek, lilaszínű hajtókával és gallérral, rajta arany rozettákkal és sárgaréz veretű kardot.

Betyárvilág. Hogyne, de jobb, ha a mama teszi.

Kiváncsi. Az adott körülmények között senki sem ütközhetik meg rajta.

Sorsjegyek.

K. Gy. Zágráb. 1. Valamennyi budapesti nagy bank és takarékpénztár kivétel nélkül. 2. A pénzteküldhető utványon, vagy pénzes levélben. 3. 3%-os osztrák földhitelintézetű sorsjegyet nem huzták ki. 4. A *Pesti Kereskedelmi Bank* pénztáránál (V. Dorottya-utca 1.) beválthatja a 3%-os első sorsjegy szeleynéit.

H. M. Percsény. Török sorsjegyenek az értéke 35—40 forint.

M. F. Perbete. Valamennyi sorsjegyei közül csak az egy 2688—10. számú Józsi-sorsjegy nyert 25 forintot, a többi nem huzták ki.

J. és P. Mahó. Bazilika-sorsjegyeik közül az 5695—036. számú 6 forintot nyert; a többi semmit.

F. S. Magyar vörös-kereszt sorsjegyei közül a 6349—41 és 42, valamint az 5680—71. számuk egyenként 6—6 forintot nyertek, a többi nem huzták ki.

Soh. J. Kiváryháza. Olasz vörös-kereszt sorsjegyei közül a 01252—20. számú 30 líra nyeresémenyel huzták ki, a többi nem nyert.

P. L. Nagydérad. Protestans szeretetházi sorsjegyei közül a 177.901. számú 10 koronát nyert, a másikat nem huzták ki.

Sarga boit. Méltóztassék a nagybecserokeki izraelita hitközség elnökségéhez fordulni: nekünk nincs a sorolásonl jegyzékünk.

K. B. Tricsi. — **B. L. Máramaros-Sziget.** — **A. D. Klokotics.** — **Régi előfőtés.** — **Somkerék.** — **H. G. Mikofalva.** — **D. S. Zala-Egerszeg.** — **Soh. J. Töke-Terebes.** — **B. S. Pincehely.** — **E. Szolnok.** — **59.008.** — **Szamu előfőtés.** — **Szeged.** — **K. B. Nagydérad.** — **R. J. Abaliget.** — **G. A. Edelény.** — **Bellso.** — **Magyar Ábalyokör.** — **Zombor.** — **R. E. Percsény.** — **F. S. Nagydérad.** — **Dr. G. S. Budapest.** — **G. J. Farád.** — **Cs. D. Turkeve.** — **Vasutas.** — **Huszt.** — **S. R. K.** — **Márnók 20.** — **M. V. Török-Becse.** — **F. L. Balaton-Keresztur.** — **Akolhát.** — **V. D. Cs.** — **E. N. Ó-Páza.** — **64.475.** — **sz. előfőtés.** — **K. M. Percsény.** — **L. J. Sv.** — **L. A. Budapest.** — **G. A. Máramaros-Sziget.** — **M. V. Nagy-Atád.** — **B. J. 59.557.** — **E. N. Kálós.** — **Sorsjegyeik nem nyertek.**

A többi sorsjegy-hirdetőkötésükre a napokban válasszanak.

KÜLÖNFÉLEK.

Azért is.

Egyszer évek múlva
Férjhez megyek én is,
Férjhez megyek dacból,
Elni fogok én is.

Ha te hűtlen voltál
Csak egyetlen egyszer,
Megesallak én érte
Dacból majd ezerszer.

De ha te majd meghalsz,
Veled balok én is,
Talán szeretetből,
Talán dacból — én is.

Beck Blanka.

Az ezüst érdemkereszt.

— Ellesett párbeszéd. —

A belügyminisztérium két régi hivataloságja, Gruber Mihály és Horváth József sok évi buzgó és hű szolgálataért az ezüst érdemkeresztet kapta. A kitüntetést a hivatalos lap mai száma adja hírül.

Gruber Mihály: Hogy csillog! — Ez valódi ezüst ám, barátom!

Horváth József: Meghiszem azt! (Könyveit törülgeti.) Istenem, micsoda tisztesség! Ha ezt vasárnap feltűzöm, utánam fordul az utcán minden ember!

Gruber Mihály: De meg is köszönjük ám az uraknál végig, még a kegyelmes urnak is, ha tehetjük!

Horváth József: Mhm! (bizalmasan.) Te, izé, Horváth, én a mondó vagyok, hogy még sem is érdemeltük ezt a nagy kitüntetést.

Gruber Mihály (sugva): Magam is azt hiszem! Házsen tudod te is, micsoda urakat szokás kitüntetni. Mióta mi itt vagyunk, volt itt már vagy tíz kegyelmes ur, meg államtitkár annyi, hogy még a két kezemen se bírnam elszámolni! Mindig ők kapták a kitüntetéseket, nem a hivatalnok urak, akik itt vannak, itt maradnak! Mindig az elsők, a legmagasabbak, oszt most meg mi kapjuk, a szolgák! Aszondom, nincs is jussunk feltűzni ezt a keresztet! Majd csak odahaza tartogatom, a tokjában, a kis szekrényben.

Horváth József: Az az... hogy hát... tudod!... Hiszen igaz, hogy amióta itt vagyunk, sohse volt ránk panasz, mindig jól fűtöttük a szobákat, hortkú a szemet, rendbe tartottunk mindent... és ha nem nagy dolog is, ez a kereszt is más fajta, mint akit azok kapnak, akiknek igazán nagy az érdemük!

Gruber Mihály: (elgondolkozva) Más fajta, más fajta az igaz! De hát még is csak ezüstből van! Nem illet az meg minket ezér a mi egyszerű munkánkért!

REGÉNY.

SÁTÁN KAPITÁNY.

(Cyrano de Bergerac kalandjai.)

(37) — LOVAGREGÉNY. —

— Szóval meghalt.

— Kétségkívül.

— Jól van, — mondta Rinaldo, — de... a levél?

— Igaz, erre szükségünk van.

— Keressük meg.

— Jó. Nem vihette már messzire a ló.

A két bandita nyeregbe ült és Castillan keresésére indult. Két óra hosszat keresték hiába a bokrok, cserjék között. Semmiféle nyom nem mutatott, hogy hol lehet Castillan.

— Az ördögbe is, — mondta Rinaldo — ez kellemetlen! Jobban szeretném, ha élne, mintsem hogy így élettelenül fekszik valami gödör fenekén.

— Menjünk vissza az utra. Most ugyanis hiába keressük.

— Igazad van. Mindenáron el kell jutni Orléansig.

Elgondolkoztak; kissé bántotta őket az, hogy hiába keresték az iródiák testét. Szótlanul haladtak egymás mellett és nem valami nagyon siettek.

Körülbelül egy mértföldnyire attól a helytől, ahol gaz tervüket véghezvitték, egyszerre esnek tüzre bukkantak. A tűz körül tíz-tizenkét ember állott s ezek mellett egy kis szekér várnakozott, két erős lóval. Egy harmadik ló kissé odább a fűben feküdt. A két banditának fogalma

Horváth József: (fejét vakarja) Persze! Majd csak én is úgy teszek, ahogy te mondtad; oda haza tartom a parádés szekrényem. Hanem gyere most, köszönjük meg a nagy jószágát a kegyelmes urnak!

Gruber Mihály: A titkár urhoz menjünk előbb. Hanem osztóg el ne ríjok magunk odabenn!

—kó.

† Bismarck kadéja. Bismarck herceg egyszer diákkorában Rüdensheimben beleesett a vízbe s egy nassauai kadét mentette ki. A német lapok most érdekes dolgot írnak erről a kadétról, aki az 1867-iki háboruban már mint pocakos kapitány szolgált. A nassauai csapatoknak nagyon sokat kellett gyalogolni, ami nehezebbre esett Sterzing kapitánynak. Forrón sütött a nap s a katonák ugyancsak izzadtak. A kapitány főhadnagyával a szavad mögött gyalogolt s erősen törülgette izzadó homlokát.

— Bárcsak engedtem volna megfulladni! szólalt meg egyszer.

A főhadnagy ámulva nézett a kapitányra s megkérdezte:

— Kit — kapitány ur?

— Kit? Az ördögbe is — hát Bismarckot, akit egyszer kimentettem a Rajnából. Ha akkor ott hagyom, most nem kellene ilyen átkozottul gyalogolnom.

† A tetszés az angol udvarnál. Odilon Helén fellépett az angol királynő előtt és megfigyeléseiről beszámolt egy bécsi újságnak. Így regél: Viktória angol királynő, aki gyakran hív meg külföldi művészeket és művésznőket az ő magánlakosztályába, hogy ott játszzanak és énekeljenek, nagyon muzsikális, fejével, élénk pillantásaival követi a zene, vagy énekeszének taktusait — a program első felében. A program második felében már nem vesz részt a műveltségben a királynő feje, s a szeme pislogni kezd. Ha szeme találkozik véletlenül a művész szemével, akkor barátságosan mosolyog, aztán a sok esztendő súlya alatt a program vége felé lassan-lassan elalszik s ha bizonyos volnék benne, hogy nem követek el felségsértést, akkor hű lennék az igazsághoz és azt mondanám, hogy szelíden horkolni kezd. Végre is, urám istenem, miért ne horkolnának a királyok és királynők is? Szokás, hogy a királynőnek sem elszármnyadást sem horkolását nem veszik észre. S ha azután a királynő feje alvásközben lehanyatlik a mellére, akkor az udvar felhasználja ezt a dicső pillanatot mintegy jel gyanánt arra, hogy me elégedésének és tetszésének kifejezést adjon s arra általános fejbólintás következik be, amelyet a kegyes taps helyett a legnagyobb háladatossággal kell nyugtázni. Egészen másképpen áll a dolog, ha a trónörökös, a walesi herceg jelen van. Ő aztán már fölírja az egész társaságot a tetszésével, amely egy-

néhány hosszas „Ho! Hó! O! O!”-ban nyilvánul. A walesi herceg a legfesztelenebb, a leglármasabb, de egyszerűszersmind a legáltalánosabb publikum. Számára az angol udvar szigorú etikette egyszerűen nem létezik. Hangosan, szívből kacag, ha egy-egy szó vagy jelenet rákészteti s a mellett, hogy kacagásra bírja, a legkedvesebb arckifejezés kíséretében szelíden megülki szomszédját a testével, amely ilyenkor folyton élénken mozog.

† A rend. Hivatalos copf, amely csak véletlenségből történt Németország egyik kisebb városában. Egy lámpagyárban hivatalosan megvizsgálták a gőzgép kazánját. A vizsgálatról pár sorban mindig jegyzőkönyvet vesznek föl. Ugy történt most is. Beírták a vizsgálati könyvbe: „Minden rendben van. Kazánkö nincs.” A jegyzőkönyvet év végén fölterjesztették a felsőbb hatóságokhoz. A polgármester az utolsó vizsgálati följegyzéshez ezt a pár sort írta:

A hiányzó kazánkövet a gyár vezetője nyolc nap alatt szerezte be és erről a polgármesterséget hivatalos uton értesítse. Ellenkező esetben hatósági uton kénytelen leszek a gyár üzemét beszüntetni.

És a polgármester nem is tehet a dolgról. Végre is, ő nem vizsgázott gépész, hounét tudja, mi az a — kazánkö.

† Érdekes pör. Astor ezredet, a híres new-yorki milliómest bepörölte a newyorki sétaterek főkeresztje, és el akarja perelni tőle egész vagyonát! Astor ezredes mesés vagyonáról ugyanis a következő még mesésbb történeti regék Amerikában:

Kidd, a kegyetlenségéről és gazdagságáról egyaránt hírhedt kalózevér ugyanis összes kincseit a Csendes Óceán egy ösmerelelen szigetén ásta el. Astor ezredes megtalálta volna Kidd vezér végrendeletét, melyben a rejtelmes sziget dél- és szélességi körök által megvala határolva, és így lett az akkori Astor urból ezredes és milliómest. Mínthogy pedig ama rejtelmes sziget a főkereszt dédapjának tulajdonát képezte akkor, világos, hogy az ezredes millió jogszerint a szigettulajdonos dedunckáját, a főkeresztet illetik, — ez a főkereszt, ur állaspontja.

Már most csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy majd „ha felderül a kívánt nap, mely a vitát eldöntse,” nem veszik a bírak a törvénykönyv helyett az *Esor egy új* című mesékönyvet segítségül?

† Expressz készorítás. Erre a gépezetre nem kell szabadalmat venni, mert nem bíhető, hogy akad valaki, aki elkészítse a silány utánzatát. A föl-találó különben nem nagyon félti a találmányát, nem akar belőle megélni. Mac Kinley ő, akinek van egyéb jövedelme is. Újév napján iszonyu sok különdösség jelent meg a Fehér Házban, hogy elmondja

se volt, hogy kik lehetnek azok az emberek, bárhogy törtéte is a fejét.

A közelben néhány elhagyott homokbánya jó buvóhely volt.

— Rinaldo komám! — szólalt meg Ben Joel.

— Nos?

— Mit szólsz ezekhez?

— Annnyit mondok, hogy vigyázzunk.

És mindakettlen leszálltak lovukról. Ben Joel köpenyével betakarta lóva fejét, hogy ne hallassék a nyeretése s egy fához kötötte.

Rinaldo is így tett.

— Várj itt! — mondta Ben Joel.

A fák között osonva hamar eljutott egy homokdombig, amely vagy száz lépésnyire emelkedett a tüzölt.

Hogy odaért, fölmászott a dombra, s egyszerre tisztán láthatta az egész társaságot, amely a tűz köré gyülekezett.

A csoportban a közfigyelem egy ülő alak felé fordult. Ben Joel majdnem elkiáltotta magát, amikor ebben az alakban fölismerte Castillant.

Castillan találta ugyan a golyó, de nem sértette meg. Övének nagy rézesatjáról visszapattant. De az ütés oly erős volt, hogy az iródiák elájult tőle és hanyatvágódott a lován.

Castillan a fűbe zuant.

Amikor fölésmelt, már a tűz mellett találta magát. Akik vele voltak, a piros lángok fényében, azokat nem ismerték. Asszonyok, férfiak — úgy vélekedett, hogy vándorkomédiások lehetnek.

Azok is voltak, s pénz, meg egyéb szükséges javak hiányában így a szabad ég alatt, a szép természet ölen töltötték az éjszakát.

Ben Joel, miután fölcsodott meglepetéséből, szemügyre vette a tűz körül gubbasztó csoportot. Amikor az egyik asszonyra esett a pillantása, fölélékezett.

— Marotte! — mondta halkán.

Aztán halkán hozzátette:

— Most már biztos vagyok a siker fölöl.

Azzal lesietett buvóhelyéről s Rinaldonak mindent elmondott, amit látott.

— Cselekedtünk kell! — mondta aztán, meg se várva, míg a másik fölcsodák meglepetéséből. — Ha akarod, holnap már kezünkben van Cyrano levele.

— Hogyhogya?

— Eddig, míg erőszakkal akartunk a levélhez jutni, nem volt sikerünk. Most egyéb módokat fogunk megpróbálni.

— Mely módokat?

— En már tudom.

— És azt hiszed, meglesz a levél?

— Akaszszanak föl, ha nem lesz meg!

— Jó. Ha ily bizonyos vagy dolgod fölöl, rendelkezésedre állok. Hová megyünk?

— Itt maradunk: mielőtt elkezdjük a vadászatot, megvárjuk, hogy madarunk fölrepüljön. S a két kalandor végigfeküdt a fűben, hogy szemmel tartsa a tűz körül pihenő csoport minden mozdulatát.

Nemsokára aludni tértek a komédiások, és csak egy ember maradt ébren a tűz mellett, vigyázva az alvókra.

XXI.

A nap már fölkelőfélben volt. Hajnalodott.

A virrasztó elkiáltotta magát:

— Föl! Rajta! Egy-kettő!

A komédiások föl-tápázkodtak, s a kis szekér néhány pillanat alatt meg volt rakva a pokróccal, meg a többi, vándorlához szükséges dologgal.

Castillan, aki még mindig gyöngye volt a tegnapi baleset következtében, lóra ült, s az egész társaság Orléans felé vette útját.

Néhány perccel később Rinaldo és Ben Joel is elindult.

Az iródiák még mindig nem sejtette, hogy ez a két jómádár utána indult. Ambátor már Etampesban gyanakodott rájuk, azt hitte, hogy ott maradtak éjszakára. Az éjjeli támadást közönséges utonállók működésének vélte.

jó kivánságait az elnöknek. Mac Kinley a feleségével a kétketeremben fogadta az üdvözlők nagy seregét. Eleinte még csak türelmes volt és olvogte a barátságos elbeszélést a küldöttség minden egyes tagjával, utóbb azonban kifradt és izgatott lett. Haom az üdvözlő küldöttségek csak nem akartak fogyni. Az elnök már nem is hallotta, mit jót kívának neki, csak állt, mint egy szobor... Mikor azután észrevette, hogy már nem mozognak a szónok ajkai, pár lépéssel előre ment és sorba kezét fogott a küldöttség tagjaival. Mindezt pedig olyan gyorsasággal, hogy egy perc alatt százhetvenöt embernek ráta meg barátságosan a kezét. És jöttek új küldöttségek és működött tovább az expressz kézszorítás.

† **Matrimonios por sorpresa.** Spanyolországban mindazoknak, akiket előítéletek, vagy gögös családtagok meg akarnak akadályozni abban, hogy szabadon kövessék szívük sugallatát, van egy utolsó menedékhely, egy csalhatatlan eszközük, a *matrimonios por sorpresa*. A szerencsétlen szerelmes pár ugyanis bemegy egy templomba és abban a peregben, mikor a pap, a mise befejeztével, elhagyja az oltárt, térdre veti magát a szent férfi előtt és a férfi a nőnek, a nő a férfinak kölcsönösen elmondja a holtomigam. Ez a *matrimonios por sorpresa*, magyarul: házasság megélése által. És a megélést pap, a spanyol törvények értelmében, köteles azonnal megesketni a szerelmekeket. Ezen a módon lettek végre egymáséi *Juan Milla*, egy madridi bank kishivatalnok és *Josephine Ramirez de Arellano y Moyano* kisasszony, egy óségi spanyol nemes család sarja. És a dolyfős pátricius család — mit volt mit tenni — belenyugodott a megmáshíthatatlamba és a szegény bankhivatalnoknak odaadta egyik hatalmas birtokát Madrid közelében.

Elég szép *sorpresa*, annyi bizonyos!

† **Vagy úgy!** — Pinedr! Egy borjuvesést!
— Borjuvesés már nincs, kérem ássan!
— Hát adjon borjucombót!
— Az sincs már, kérem szépen.
— Hát mi az ördögnek pingálnak három ételt az étlapra, ha úgy sem választhat az ember?
— Mert a vendéglős ur ezek közül választja ki naponta, amit főzteni akar.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A németországi új banktörvény. Berlinből jelentik, hogy a szövetségtanács elé terjesztett új banktörvényjavaslat a következő lényegesebb intézkedéseket foglalja magában: A német birodalmi bank

alaptőkéjét 120 millió márkáról 153 millió márkára kell fölemelni. A javaslat szerint a tartalék szintén arányosan fölemelendő lenne. A nyereség tekintetében a javaslat úgy intézkedik, hogy annak háromnegyed része a birodalomra esnék az esetben, ha a részvényesek osztaléka az 5 százalékot túlhaladná. A mostani törvény szerint a kvótában a birodalom csak akkor részesül, ha a nyereség 6 százaléknál nagyobb. A birodalmi bank adóköteles bankjegyköntingensét a javaslat 293,400,000 márkáról 400 millió márkára emeli.

Az Országos Iparegyesület butoripari szakosztálya *Krámer Samu* elnökele alatt tegnapi tartotta évi szervező ülését. Az elnök szép üdvözlő szavai után *Gelléri Mór* igazgató jelentést tett a kiküldött kandidáló-bizottság eljárásáról, mire a szakosztály egyhangilag elfogadta a bizottság javaslatát s ehhez képest a választás eredménye a következő: Elnök *Krámer Samu*, ügyvezető elnök *Gaul Károly*, alelnökök *Gelb Manó* és *Mahnka Imre*, jegyző *Richter Antal*. *Krámer Samu* elnök köszönetet mondott a bizalomért és megígérte, hogy a jövőben is elő fogja mozdítani a szakosztály érdekeit. *Thék Endre* választmányi tag az elnököt, *Gelléri Mór* igazgatót az újonnan megválasztott ügyvezető elnököt, *Gaul Károly* tanárt üdvözölte, aki utalt arra, hogy Bécsből még most is évente 4 millió 300,000 forintot felüli butor szállítatik Magyarországra, amin, nézete szerint csak akkor lehet komolyan segíteni, ha a kisiparosok, illetve az asztalosiparosok által célba vett szövetkezet valóban létesülni fog. Kéri a jelenlevőket, vegyék fontolóra az ügyet s tüzzék ki annak megvitatását a legközelebbi ülés napirendjére. Indítványát elfogadták. A szakosztály munkaprogramjának megvalósítása céljából *Gelléri* igazgató ajánlja, hogy az ezredéves kiállítás tanuságának értékesítése tekintetében a Matkovics-féle főjelentés nyomán, a szakosztály, tekintettel a benne képviselt számos iparágra, indítsa meg a szakszerű tárgyalásokat. Helyossléssel fogadták. Végül tudomásul vették az előterjesztett évi jelentést és megadták a fölmérvényt a pénztárosnak.

Hamis bor. A mesterséges borok készítésének és forgalomba hozásának tilalmáról szóló 1893. XXIII. törvény cikk alapján Budapesten alakított állandó borvizsgáló-bizottság az 1898. év első félévi működéséről már fölterjesztette jelentését. E jelentésből látjuk, hogy a félév alatt 63 hatóság 138 feltől származó 495 különféle bort, illetőleg műbormintát küldött megvizsgálás végett a bizottságnak. A 495 folyadék közül a bizottság 186-ról konstata, hogy tiltott módon készült mesterséges bor, öt esetben pedig úgy találta, hogy az illető ital elvezesse az 1893. XXIII. törvényekbe, illetőleg a végrehajtási rendeletbe ütközött. A múlt év első felében tehát összesen 74 feltől származó 191 mustra, vagyis a megvizsgált minták 48 százaléka kifogás alá került.

Ben Joel förohant a lépcsőn és megérkezett Marotte szobájának ajtaja elé.

A fiatal asszony éppen öltözködött s miközben szép, fekete haját igazgatta, csintalan dalokat énekelt, nem törődve azzal, hogy a szomszédok megbotránkoznak ezen.

Marotteban az első pillantásra föl lehetett ismerni a cigányleányt. Nagy, varázos fekete szeme volt, érzéki ajkai, remegő orcámpája. Karesn, telt formájú teste egyszerű vászonlepelbe volt burkolva, amely alatt bokorugró ballerinaszoknyát viselt.

Csábítóan szép asszony volt, s ha szépsége nem is volt klasszikus, mint Zilláé, ellenállhatatlan volt, mint valami egészséges, izletes, kíváncsú gyümölcs, amely szinte hajlik a felé, aki meg akarja ízlelni.

Ben Joel már régóta ismerte. Most, miután megállott a szoba küszöbén egy ideig, feléje indult.

Marotte megfordult a zajra:

— Hogyan, te itt?

— Igen, én itt.

— Érdekes!

— Pszt! Ne ejtsd ki a nevemet!

— Megint valami titok? Honnan jössz? Mit csinál Zilla? Két év óta semmit sem hallottam felőletek.

— Majd beszéllek. Most egyelőre másról van szó. Ha megígéred, hogy nem vágsz közbe, elmondom az egészet.

— Várj, előbb megfészülök.

Mialatt Marotte elkészült toalettjével, Ben Joel bezárta az ajtót, miután körülnézett, hogy nem hallgatózik-e valaki.

Aztán leült egy székre, az ablak mellett.

— Megvan! — mondta a táncosnő, és helyet foglalt vele szemben.

Beszélgőstük egy óra hosszat tartott. Ez idő eltelte után Ben Joel oly arccal távozott a szobából, mintha sikerült volna neki valami nagy dolog.

A rézárak felemelése. Bécsből jelentik, hogy a magyar és osztrák művek kartellja a vörös és sárga-réz bádóg árát 4 forintra felemelte.

Az új borvizsgáló-bizottságok. A Budapesten és Kolozsvárt szervezett állandó borvizsgáló szakértő bizottságokhoz a kereskedelemügyi miniszter az 1899. évre a következő tagokat nevezte ki: a budapesti bizottsághoz elnökül dr. *Wartha Vince* miniszteri tanács-s megütemelt tanárt; tagokul *Jálics Géza* bornyagykereskedőt, egyúttal mint elnökhelyettes is, továbbá *Abalos Zsigmond* bornyagykereskedőt, *Gundel János* vendéglőst, budapesti lakosokat, ezenkívül *Palugyay József* pozsonyi és *Lenck Gyula* soproni lakos bornyagykereskedőt; a kolozsvári bizottsághoz: elnökül koltói gróf *Teleky László*, tagokul pedig *Tuba Lajos*, a kolozsvári kir. gazdasági intézet tanárát, egyúttal mint elnökhelyettes is, továbbá *Nagy Gábor*, vendéglős, *D. Deák József* és *Farkas Samu* bornyagykereskedő kolozsvári lakosokat, valamint *Eöry Tivadart*, az erdélyi pinceegylet titkárát, szintén kolozsvári lakost. A titkári teendőket egyik részének teljesítése ez évben is a budapesti bizottságnál dr. *Csary Jenő* miniszteri segédtitkár, a kolozsvári bizottságnál pedig dr. *Ruzsics Béla* egyetemi asszisztens bizottsági titkárok feladatát képeznék.

Lőtenyésztők figyelmébe. A földművelési miniszter felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában legalább is négy jó származású, erőscsontu, sajátnevelésű egyenes méncsikó van s azokat az államnak eladni kívánják, hogy abbéli szándékukat a helynek, ahol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és árának pontos megjelölésével a földművelésügyi miniszteriumhoz s 50 krajcáros bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban legkésőbb február hó 1-éig bejelenteni szíveskedjék.

Fizetési képtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetési képtelenségeket jelenti: *Birnfeld* és *Schwartzberg* cég Rzeszow, *Houska Vincenzia* kereskedőné Pilsen, *Wosk Mózes* és *Fränkel Jochet* cég Lemberg, *Gellus Károly* butorkereskedő Olmütz, *czelött Prosznitzban*, *Schreiber Alajos* volt kárcger *Postelberg*, *Suk Jarozslav* kereskedő *Besin*, *Karger Edo* kereskedő *Brünn*, *Kohn József* kereskedő *Bécs*.

Szezárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 17.25 forint pénzben, 17.50 forint áruban. — Bécsben az iránzat ujabban gyengébb. A nyersszesz ára 17.50 forint pénzben, 17.70 forint áruban. Zariát 17.80 forint pénzben, 17.90 forint áruban.

Borjuvásár. Január 13-án. Felhajtattak 251 darab szopós, — darab rugott élő borju, 32 darab beföldli, 11 darab galiciáé, — darab trioli, 48 darab bécsi öltött borju, 226 darab élő bárány, — darab öltött bárány. A vásár hangulata élénk.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár arjegyzése 1899. január 12-én. Készlet 775 darab. Érkezett 1149 darab. Összesen: 1924 darab. Eladott 981 darab. Maradt 943 darab. — Napj árak: 120—180 kgr. sulyban 42½—44 krajcár, 220—280 kgr. sulyban 43—45 krajcár, 320—380 kgr. sulyban 43—45 — krig. Öreg nehez páronként 400—500 kilos 43—46 — krajcár, Malacok 38—42 krajcár, kiönként. A vásár hangulata élénk volt.

— Ma este! — mondta a fiatal asszonynak, mialatt kiféle ment.

Aztán hozzátette:

— Ne feledd el a jelt!

— Légy nyugodt, s hagyj most békén, ha azt akarod, hogy idejen ott legyen.

Ben Joel diskretilt elősont s *Rinaldo*hoz ment, mialatt *Marotte*, a helyett, hogy társai asztalához ült volna, szintén elhagyta a kocsját.

Mielőtt azonban elment volna, néhány percig értekezett a trupp főnökével, majd nagy kendőt borított a fejére, s elindult a *Francia Cimerhez* címzett fogadó felé, ahol, mint tudjuk, *Castillan* megszállott.

A fogadó kapujában éppen *Castillan* lovával foglalatokodott egy szolgál.

— Szép ló! — mondta *Marotte* és megsimogatta az állatot.

— Szép lány! — mondta a szolgál, s vágyakozó tekintettel nézett a ballerínára.

— Pompás állat!

— És erős. Ki tudja, hány mértföldet tett ez még ma reggel, és hogy hol az ördögben fog megint megállani.

Marotte sóhajtott.

— En gyalog megyek.

— Hová?

— Oda, ahová ez a ló.

— Romorantinba?

— Oda.

— De hisz ez tizenhét mértföldnyire van innen!

— Nagyon jól tudom. Talán találkozom az uton valami jó lélekkel, aki helyet ad a kocsijában...

És tovább ment, sietve, mintha félne, hogy időt veszít ezzel a csevegéssel is.

Kiment a város kapuján, egyro sietve s a romorantini utra ért. Mielőtt azonban a kapu kiment volna, utközben néhány szót sugott az egy utcasarkon rá várakozó *Ben Joel* felébe.

(Folytatása következik.)

A budapesti gabonatorzsde.

Budapest, januar 13.

Az iletben ma nyugodt hangulat uralkodott. A kiadat mersékelt volt, a kereslet gyongye. Eladott 10.000 métermássa, melyekért tartott árakat fizettek. Rozs kereslethiány következtében launya volt. Egyéb gabonamétekekben csekély volt a forgalom változatlan árakon.

Eladatok:

Buza, Tiszavidéki: 100 mm. 79-4 k. 10 frt 50 kr, 100 mm. 79 k. 10 frt 50 kr, 100 mm. 79 1/2 k. 10 frt 50 kr, 100 mm. 79-5 k. 10 frt 50 kr, 100 mm. 79-5 k. 10 frt 50 kr, 200 mm. 77-4 k. 10 frt 25 kr, 100 mm. 77 k. 10 frt 22 1/2 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 25 kr, 100 mm. 76 k. 10 frt 17 1/2 krajcar. Pestvidéki: 100 mm. 78 k. 10 frt 25 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 10 kr, 100 mm. 77 k. 10 frt 22 1/2 kr, 100 mm. 77 k. 10 frt 10 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 20 kr, 100 mm. 77 k. 10 frt 20 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 10 kr. Bánáti: 100 mm. 76 k. 10 frt 12 1/2 kr. Csongrádi: 2400 mm. 76-5 k. 10 frt 25 kr. Bácskai: 100 mm. 76-5 k. 10 frt 40 kr. 100 mm. 78 k. 10 frt.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 79 k. 10 frt 10 kr, 200 mm. 78 k. 10 frt 10 kr, 350 mm. 78 k. 10 frt 35 kr, 300 mm. 78 k. 10 frt 35 kr, 100 mm. 77 k. 10 frt. Raktáraru: 1200 mm. 78 k. 10 frt 25 kr, 600 mm. 76 k. 10 frt 12 1/2 kr. Szerb: 2000 mm. 77 k. 8-45 kr.

Mind 3 hónapra.

A részaru hivatalos jegyzése a budapesti árú-és értéktörzsde szokásai szerint, készletben 100 kilogrammonként. — A minőség szempontjaitól és kilogrammonként.

Table with columns for commodity types (buza, rozs, zab, etc.) and their prices in various units (mm, k, frt, kr).

Határközvet. Csönvén hangulaton nyílt meg és gyongye forgalom mellett az árak kissé lemorzsolódtak.

Forgalomba került:

Table listing specific commodity transactions with prices.

Déli egy óraker a következő sárcókat állapították meg hivatalosan a törzsden:

Table showing official prices for various commodities like buza, rozs, zab, etc.

Ez az 4-5 óraker körül:

Table showing prices for commodities like buza, rozs, zab, etc. at a specific time.

A budapesti értéktörzsde.

A mai törzsde folytatódóan kedvező irányzatban fejlődött. A forgalom mérsékelt voltánál fogva az árfolyamok lényeges változásokat még sem tüntettek fel.

A déli törzsde szintén kedvező maradt. A helyi piac változatlan, csupán rimamurányiak voltak keresve javult árfolyamok mellett. Az előzősde barátságos.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391.70—392.—, Osztrák hitelrészvény 360.50—361.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 362.10—363.—, Jelzálogbank részvény 249.—249.50. Általános közszabvány részvény 111.—112.—, Adria tengerhajózási részvény 236.25—237.— forinton.

A déli törzsde szilárd. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 392.—, Osztrák hitelrészvény 360.50—361.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 362.20—363.60. Rimamurányi vasúti 298.50—299.50. Közúti vasútrészvénytársaság 379.25—380.50 forinton.

Az előzősde az irányzat tartott volt, a forgalom nyugodt maradt.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391.75. Osztrák hitelrészvény 361.10—361.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 362.10—362.50. Rimamurányi vasúti 299.50—300.— forinton.

Délutáni zárak: Osztrák hitelrészvény 361.40 forinton. Díjtörzstörzsde: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.—2.50; nyolc napra 5.—5.50; utolsó januárra 6.—6.50 forinton.

Leszámítoló árfolyamok:

Table listing various banks and their exchange rates, including Magyar általános hitelbank, Osztrák hiteltörzsde, etc.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table showing official closing rates for various banks and currencies, including Magyar Államadósság, Aranyárak, etc.

Table showing exchange rates for various banks and currencies, including Magyar Államadósság, Aranyárak, etc.

Table showing exchange rates for various banks and currencies, including Magyar Államadósság, Aranyárak, etc.

Table showing exchange rates for various banks and currencies, including Magyar Államadósság, Aranyárak, etc.

Table showing exchange rates for various banks and currencies, including Magyar Államadósság, Aranyárak, etc.

Table showing exchange rates for various banks and currencies, including Magyar Államadósság, Aranyárak, etc.

Table showing exchange rates for various banks and currencies, including Magyar Államadósság, Aranyárak, etc.

Table titled 'Külföldi vállalatok részvényei' listing foreign company shares and their prices.

Table titled 'Közelekedési vállalatok részvényei' listing transportation company shares.

Table titled 'Sorsjegyek' listing lottery tickets and their prices.

Table titled 'Pénznekem' listing gold and silver prices.

Table titled 'Külföldi váltók (látra)' listing foreign exchange rates.

Table titled 'Határközvet: kötétt értékpapírok' listing exchange rates for securities.

A budapesti terménytorzsde.

Zsiradékokban a forgalom híján változatlan maradt az irányzat. Szilva szilárd, gyenge forgalommal.

Jegyzetek: Heremag: luerna 46.—50.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki —.— forint. Vörös erdőnyi —.— Vörösbánsági 41.—44.— forint. Középszemű 45.—49.—, Nagyszemű 50.—52.—, Disznószir: budapesti 55.—55.50 forint, vidéki —.— frt. Táblaszalonna: légszárazított vidéki —.— városi 4 darabos 46.—46.50 forint, 3 darabos 48.—48.50 forint, füstölt 53.—53.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —.— forint, 120 darabos 8.45—8.55 forint, 100 darabos 9.80—9.90 forint, 85 darabos 13.50—13.70 forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 7.15—7.25 forint, 100 darabos 9.—9.10 forint, 85 darabos 13.40—13.50 forint. Szilvaiz: szlavóniai 13.50—14.— forint, szerbiai 11.50—12.— forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatorzsde.

Bécs, januar 13. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Tavasz buza 9.47—9.44. Tavasz rozs 8.22—8.23—8.21. Tavasz zab 6.09—6.10. Tengeri május—június 5.19—5.20. Repece augusztus—szeptember 12.30—13.50 forint.

A bécsi értéktörzsde.

Az előzősde különösen vasártnék emelkedtek őrüsi módon. A heti ellátás könnyű volt olcsóbb tétel mellett. A kuliszában 5 1/2% volt a kamatláb.

A bankoknál egy hónapi pénz 5%—5 1/2%-ig volt kapható; per arremangment 5%—5 1/2%.

A déli törzsde szilárd irányzatú nyílt meg, később azonban az üzlet pangott és csak vaspapírokban volt némi mozgás.

Zárlatok ismét megcsappant a vételkedv. Páris szilárd, Berlin magán discont 4 1/2%.

Bécs, januar 13. (Magyar értéktörzsde) 4% aranyárak 114.75. Tiszai és szeredi köleson sorozój 138.50. Magyar vasúti köleson ezúttal 100.10. Magyar keleti vasúti államkötvény 121.—. Magyar leszámítoló és pénzügybank 200.—. Rimamurányi vasútrészvény 299.—. Magyar koronajáradék 67.50. 4% Magyar földterem. kötvény 95.65. Magyar hitelbank részvény 392.—. Magyar uyeromény köleson sorozój 100.50. Kassa-óderbergi vasúti részvény 139.50. Magyar kereskedelmi bank 1430.

Bécs, januar 13. (Osztrák értéktörzsde) 4 1/2% papírjárak 101.50. 4% os osztrák aranyárak 120.20. 1360-lí sorozój 141.50. Osztrák hitelrészvény 189.—. Angol-osztrák bank 139.—. Bécsi bankgyöszület 264.50. Osztrák-magyar bank 94.—. Déli vasút 59.50. Dunagőzhajózási részvény 412.—. Dohányrészvény 123.50. Gőszári és királyi arany 37.1—, Német bankváltók 58.37. 4 1/2% esztis járadék 101.30. Osztrák koronajárak 102.20. 1364-lí sorozój 194.50. Osztrák hiteltörzsde részvény 261.25. Unionbank 295.—. Osztrák Lánderbank 240.—. Osztrák-magyar államvasút 302.—. Előbányázi vasút 237.75. Alpezi bányarészvény 190.30. 20 frankos arany 9.53 1/2. Londoni váltóár 120.55. Bécsi tramway 569.—. Az irányzat változatlan.

Bécs, januar 13. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 361.25. Magyar hitelrészvény 362.—. Angol-Osztrák bank 134.—. Union bank 263.—. Lánderbank 340.25. bankgyöszület 265.—, osztrák-magyar államvasút részvény 362.—, eszakiugyati vasút részv. 245.—, előbányázi vasút 250.—, dunagőzhajó részv. —.—, alpezi bányarészvény 190.30. májusi járadék 101.50. osztrák koronajárak 102.—, magyar arany. —.—, magyar koronajárak 102.20. német bíróalmi márká január 28.67. február 58.60. török sorozójak 58.20. rimamurányi vasút 299.50. déli vasút —.—, dohányrészvény 123.70. Napoleon d'or 9.25

Külföldi értéktörzsde.

Berlin, januar 13. (1900-éti indóskál) A megnyitási események tartoznak. Később a bányarészvények is nagy mozgásba szilárdulnak. A Magyar államkötvény 4 1/2%.

Berlin, január 13. (Zárlat.) 4²/₂ os papíráradék 101.—. 4% oszták aranyárak 101.90. Elbavögyi vasut —. Magyar koronárak 98.—. Osztrák-magyar államvasut 134.10. Kassa-enderbergi vasut —. Bécsi váltóór 169.30. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.40. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 198.—. Általános villamosági Edison 284.75. Gelsenkircheneri 184.75. Laurakobó 216.25. 4²/₂ osztárak 100.90. 4% magyar aranyárak 100.50. Osztrák hitelrészvény 226.25. Déli vasut 27.25. Károly Lajos vasut 100.25. Orosz bankjegy 216.45. 4% új orosz kölcsön 100.80. Török doánnyrészvény —. Olasz járadék 93.30. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 179.50. Harponi 180.60. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 13. (Zárlat.) 4²/₂ osztárak 101.05. 4% oszták aranyárak 101.80. Magyar koronárak 97.95. Osztrák-magyar bank 156.70. Déli vasut 27.40. Elbavögyi vasut 126.50. Londoni váltóór 204.12.—. Bécsi bankjegyet 138.20. Villamos részvény 159.—. 3% os magyar aranyárak 87.40. 4²/₂ osztárak 100.85. 4% magyar aranyárak 100.30. Osztrák hitelrészvény 226.10. Osztrák-magyar államvasut 134.20. Eszaki nyugati vasut 118.—. Bécsi váltóór 169.20. Párisi váltóór 106.—. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 198.80. Az irányzat szilárd.

Hamburg, január 13. (Zárlat.) 4²/₂ osztárak 101.15. 1890. sorsjegy 149.—. Déli vasut 27.20. 4% oszták aranyárak 101.90. Osztrák hitelrészvény 226.30. Osztrák-magyar államvasut 134.25. Olasz járadék 93.10. 4% magyar aranyárak 100.45. Az irányzat eszenes.

Páris, jan. 13. (Zárlat.) 3% francia járadék 101.75. Olasz járadék 101.70. Osztrák-magyar államvasut —. Francia törleszt. járadék 100.20. 4% magyar aranyárak —. Török doánnyrészvény 269.—. Osztrák Landerbank —. 3¹/₂ osztárak 100.20. Osztrák földhitelezési részvény —. Déli vasut —. 4% oszták aranyárak —. Ottonbank —. Párisi bankrészvény —. Alpesi bányarészvény 42%.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 13. A bizott sertés üzletirányzata lanvha.
A) *Hizott sertések ára:* I. A Magyar elsőrangú (A) Oreg nehéz (párónkint 400 kilogramm felüli súlyban) 45¹/₂—46.— krajcárig. Oreg közép (párónkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 45—46 krajcárig. Fiala nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) 48—49 krajcárig. Fiala közép (párónkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 47¹/₂—48 krajcárig. Fiala könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 47—48 krajcárig. II. Magyar szegett: Nehéz (párónkint 260 kilogramm felüli súlyban) 47—47¹/₂ krajcárig. Közép (párónkint 240—250 kilogramm súlyban) — krajcárig. — Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. — Közép (párónkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (párónkint 260 kilogramm felüli súlyban) 46¹/₂—47 krajcárig. — Közép (párónkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 46—46¹/₂ krajcárig. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 43—44 krajcárig.
Sertés létszám: 1899. január 11. napján volt készlet 32.751 darab, 1899. évi január 11. napján felhajtott 629 darab, 1899. évi január 12. napján elszállított 784 darab, 1899. január 13. napjára maradt készletben 32.796 darab.

Kivonat a hivatalos lapból

— Január 13. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Giurainka Szilárd okleveles tanítót a pettniki közszéki elemi iskolához rendes tanítóvá kinevezte. — A löcsei pénzügyigazgatóság Dubovitzki András megyei hajdút, kiszolgált katonát, az iglói adóhivatalhoz szolgáivá nevezte ki.
Ügyvédi kamara. A nagyváradi ügyvédi kamara dr. Maniu Gyula szilágy-somlyói ügyvédet balázsfalvára történő elköltözés következtében a kamara lajstromából kiltörölte.
Névváltoztatások. Pollák Johanna gyulafehérvári születésű budapesti lakos Pogányra, Plugor János adóügyi illetőségű ugyanottani lakos, valamint nygykoru Káman és kiskoru Szeréna gyermekei Biróra, kiskoru Weisz Béla székesfehérvári illetőségű budapesti lakos Alapira, Beluscsák Sándor magyar királyi posta- és távirádszolgá sátorajajhelyi lakos Buzára, Pisák András magyar királyi posta- és távirádszolgá sátorajajhelyi lakos, valamint kiskoru gyermeke Margit Nemesre, Horányecz János m. k. s.-a.-ujhelyi posta- és távirádszolgá, valamint kiskoru gyermekei Béla,

Jenő és László Halászra, Bekker János magyar királyi posta- és távirádszolgá sátorajajhelyi lakos, valamint kiskoru gyermekei Erzsébet, Emma, Ida és Julia Barosra, kiskoru Mogyencs Mátyas kis teremmi illetőségű budapesti lakos Bokorra, kiskoru Grieger Géza, Dezso és Gizella roznyói illetőségűek és ugyanottani lakosok Keményre, Horovitz Béla budapesti illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskoru gyermekei Mariska és Ilona Kálmánra, dr. Rosenberg Adolf mácsai kórosvos Riezza, Scholcz Mihály magyar királyi posta- és távirádszolgá sátorajajhelyi lakos, valamint kiskoru gyermekei Mária, Lajos, Margit, Erzsébet és Ida Szendroire, Paunecz Sándor verpeléti illetőségű budapesti lakos Pártosra, kiskoru Spitzer Gyula szódai illetőségű budapesti lakos, valamint Endre és Géza füvéri illetőségűek, Schönwald Arnold és kiskoru Gyula budapesti illetőségű ugyanottani lakosok Székelyre, dr. Schlessinger Antal magyar királyi bányarozs hodrosbányai lakos, valamint kiskoru gyermekei Sarolta és Klára Sósra, Farbing Antal 56-és székelyvárosi adóvéghajhó, valamint kiskoru Margit leány Farkasra, Fehaszek Géza Debrecenben állomásozó magyar királyi honvédfőhadnagy Pogányra, kiskoru Grünhut Géza szentesi illetőségű ugyanottani tanuló Gerőre, kiskoru Weisenfeld Imre székesfehérvári illetőségű ugyanottani cipészeged Acsa voltzattak nevűket belügyminiszteri engedéllyel.

Pályázatok. Telekkönyvi átalakító díjnoki állásra a hátszegi járásbírósnál 2 hét alatt. — Végrehajtói állásra a hátszegi járásbírósnál 2 hét alatt. — Aljegyzői állásra a magyar-laposi járásbírósnál 2 hét alatt. — Aljegyzői állásra a szent-gothárdi járásbírósnál 3 hét alatt. — Vízgépéri állásra a maros-újvári sóbányahivatalnál 2 hét alatt. — Telekkönyvi átalakító díjnoki állásra a nagy-rőcei járásbírósnál 2 hét alatt. — Irnoki állásra a nagy-tapolcsányi járásbírósnál 4 hét alatt. — Albírói állásra a zentai járásbírósnál 2 hét alatt. — Fogalmazó-gyakornoki állásra a zágrábi pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. — Irnoki állásra a miavai járásbírósnál 4 hét alatt.

Napirend.

Naptár. Szombat, január 14. — Rómái katolikus: Hidar vt. — Protestáns: Bódog. — Görög-orosz: (január 2.) Szilveszter. — Zsidó: Szabath 3. Szabath Jaera. — A nap 6 órával reggel 7 óra 29 percek. — Nyugvaski délután 4 óra 18 percek. — A hold 6 órával reggel 8 óra 42 percek. — Nyugvaski este 8 óra.
A népszerűk nem fogadják.
Szabad Lajosra. Telék János: A cukorgyártás, délután 4—5 óig. Dr. Vámbéry István: A bűn és a kriminológia, délután 5—6 óig. A Műegyetem pótfelületében (VIII., Eszterházy-utca 1. szán) 10 óráig.
A Mária Dorothea egyesület tanítóféli szakosztályának ülése délután 6 órával András-ut. 65. szán alatt.
A magyar jogász egyesület közgyűlése, este hat óra. (Szencere-utca 10. szán.)
Az ország magyar bányászati és kohászati egyesület budapesti osztályának ülése délután 6 óra. Thonet-udvari helyiségében.
Az egyetemes körház egyesületének közgyűlése délután 6 óra a központi egyletem első szánu tanteremben.
A magyar általános hitelbank 5 százalékos zálogleveleinek sorolása délután 10 óra a bank helyiségében.
A magyar jelzálog-hitelbank 4 százalékos nyeresémkötvényeinek sorolása délután 4 óra a bank helyiségében.
A Mór állattérítők bálja a terézvárosi kaszinóban.
A Sas-kőr bálja Kalap-utca 17. szán alatt.
A gépész egyesület bálja Bakács-tér 14. szán alatt.
A budapesti III. kerületi iparosifjak bálja a Koronában.
A budapesti polgári lövészegylet zarkúrtói táncestélye.
A budapesti reformátusok első közművelődési egyesületének bálja Baross-utca 59. szán alatt.
Az első budapesti lövészadomány és jótékonyági egyesület bálja VIII., Vig-utca 16. szán alatt.
A tűzoltó-utcai elemi iskola tanfelügyelőinek bálja Bakács-tér 14. szán alatt.
A krisztinavárosi szegény iskolás gyermekek felruházó egyesület bálja a budai polgári kaszinóban. Krisztina-tér 1. szán alatt.
Téli bált az új műcsarnokban. Nyitva deielőtt 9-11 délután 4-ig. Belépődij 50 krajcár.
A Nemzeti Szalon kiállítás (Ferenciek-tere 9. szán) nyitva deielőtt 9-11 este 9-ig. Belépő-dij 20 krajcár.
Nemzeti muzeum. Képtár. Nyitva van deielőtt 9 órától 1-ig. A muzeum tölbi tarai 1. korona belépődij mellett megtekinthető.
Egyetemi könyvtár nyitva deielőtt 9—12-ig. Deilután 3—8-ig.
Muzeumi könyvtár nyitva deielőtt 9—1-ig.
Akadémiai könyvtár nyitva deilután 3—5-ig.
A Technológiai Iparmúzeum zárva.
Iparművészeti muzeum zárva.
Az új országúti kúplaszarnok megtekinthető 10—1-ig. Belépő díj 50 kr.

A néprajzi muzeum (Csillag-utca 15.) nyitva deielőtt 9—1-ig.
Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva deielőtt 9—1-ig.
A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva deielőtt 10—1-ig.
Deák muzeuma a kerpesi temetőben, nyitva este 6-ig.
A Hódolói dísztelephely. Eisenhut Ferenc őrjáti körépe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 és fél óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekekj 20 krajcár.
Magyar Kereskedelmi Muzeum. Állandó kiállítás, kereskedelemtörténeti muzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban deielőtt 9—12-ig és deilután 2—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott deielőtt 9-től deilután 2 óráig. Magyar házilapir központi bazár, Kerpesi-ut 22. I. emelet deielőtt 9-től déli 1 óráig és deilután 3-től este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerpesi-ut 20. szán, deielőtt 9—12-ig és deilután 3—6-ig. Állathat nyitva egész nap.

Elsőrangú hazai gyártm. any.

Szecséplők.

Pontos cím:
Első magyar Gazdasági gépgyár
részvénytársulat
*** BUDAPEST. ***

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára mely a gazdálkodáshoz szükséges **ÖSSZESEN** gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecséplők. **Morzsolók.**

Viz állás.

hon. fan.	13. 12.	13. fan.	13. 12.
Ion	Székesfehérvár 0.25 0.25	Tisza	M.-Sziget 0.25 0.25
Duna	Pápa 1.05 1.05		Tokháza 0.12 0.12
	László 1.10 1.10		V.-Nagyeny 0.24 0.24
	Bécs 1.38 1.38		Tokaj 1.82 2.20
	Pozsony 1.56 1.40		Tisza-Füred 1.49 1.60
	Komárom 1.43 1.52		Eszécsk 1.49 1.50
	Budapest 1.14 1.14		Csongrád 2.45 1.92
	Paks 0.90 0.90		Szeged 1.17 1.08
	Mohács 1.02 0.88		Török-Becs 0.86 0.22
	Gombos 1.48 1.35		Tisza 1.29 1.50
	Újvárad 0.74 0.96	Ónodva	Bárta 0.35 0.34
	Pancsova 0.78 0.70	Topolya	Hód 0.70 0.60
	Orsova 0.— 1.42	Bodrog	Zemplén 2.65 2.65
Morva	Magyarfalva 0.— 0.—	Sajó	Zsolca 1.86 1.94
Vág	Zsolca 0.48 0.40	Hernád	H.-Németi 0.29 0.29
	Troncsán 0.59 0.46	Berettyó	Margitja 6.— 6.—
	Szered 0.48 0.28	B.-Ujfalu	0.10 0.14
Rába	Sz.-Gothárd 0.26 0.29	Körös	Csúcsa 0.12 0.—
	győr 0.24 0.22		N.-Várad 0.12 0.13
	győr 1.49 1.28		Békés 0.25 0.24
Dráva	Pottau 0.— 0.—		Tenke 0.— 0.—
	Zakany 0.23 0.24		Gurabano 0.— 0.52
	Hares 0.29 0.19		Borosjenő 0.02 0.02
	Eszék 0.70 0.78		Békés 1.24 1.34
Mura	M.-szarvák 0.2 0.—		Gyoma 4.09 3.44
Scava	Zágráb 0.— 1.—	Maros	Gy.-Fehérvár 0.20 0.18
	Szilsek 1.50 0.50		Branyicska 0.12 0.12
	Mitrovica 2.21 2.41		Soborján 0.— 0.—
Szamos	Dea 0.25 0.25		Ád 1.84 1.85
	Számás 0.39 0.48		Makó 0.22 0.20
Kraszna	N.-Majány 0.05 0.—	Temes	K.-Kostály 0.10 0.12
Latorca	Mónács 0.16 0.07	Béga	Kiszót 0.07 0.05
Labarca	Homocsa 0.15 0.—		Temesvár 0.42 0.47
Vág	Ungvár 0.— 0.—		Becsizsek 0.25 0.22

180.000 koronát
lehet nyerni egy koronával.

Ez a legkedvezőbb eset az újságírók sorsjátékának részvételénél, miután egy sorsjeggyel négy 20.000 koronás és egy 100.000 koronás nyereményt lehet nyerni. Legközelebbi húzás **már kedden, 1899 január 17-én.** Sorsjegyek mindenütt kaphatók. Vidéki megrendeléseket legpontosabban eszközöl

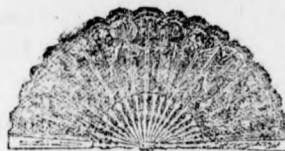
az újságírók sorsjátékának kezelősege Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1. szám.

PALAIS ROYAL

ORLAI SÁNDOR perzsa csász., spanyol kir. udvari szállító

BUDAPEST, KORONAHERCEG-UTCA 8. (Harisch-házár)

A következő cikkeket gyári árak mellett ajánlja, ugymint világhírű gyémántutántzatait

dbja 1-2 frt és feljebb dbja 1-2 frt és feljebb párja 1-5 frt és feljebb dbja 1-5 frt és feljebb dbja 1-3 frt és feljebb dbja 1-5 frt és feljebb

Valódi arany és ezüstfoglalatban fülbevalók, gyűrűk, melltek, gyöngyök stb. tiz évi jótállás mellett.

Chinai ezüstáruk.
30 évi jótállás mellett.

Valódi párisi legyezők,

gáz, selyem, csipke, marabu és structoll darabja 1.—, 1.25, 1.50 frittól 500 frtig, valódi ezüst fogantus botok 3.50, 5.—, 7.50 és feljebb, valódi svájci zsebórák 3.—, 4.50, 6.50 és feljebb, színházi láncóvek 2.—, 2.75, 3.50, 5.— és feljebb, finom bördiszmi árak u. m. szivar- és levél-tárcák címerrel vagy monogrammal stb. stb.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kiss József

összes költeményei.

Első teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrógépről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ára a költő acrképével díszes vászonkötésben 1 frt 50 krajoár.

Ez a legszebb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI ajándék.

Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr. ha az összeg előre kúlettk be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalában.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PAP lan PAP lan PAP lan

Minden házi-asszony

vegy meg Zilahy Agnesnek valódi magyar szakácskönyvét, mely teljes háziasszonyt is tartalmaz. Az ára igen szépen bekötte 1 frt 80 kr. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

1. szeszujjható vaságy 2 matracal	10.—	1. anél sudrony ágybetét	5.—
1. drb. rouge paplan	1.70	1. tenzerifü fejvákók	1.—
1. cachenir paplan	2.50	1. levarott szemassák	3.50
1. satin cachenir paplan	3.50	1. matrac	3.50
1. atlasz cachenir paplan	4.50	1. Grande Afrigue matrac	4.50
1. atlasz selyem paplan	7.50	1. lössör	13.—
1. fodros all. edv. paplan	12.—	1. párnázott rumpangos matrac	13.—
1. 10 vázon asztalvédő	1.20	1. nagy szoba szőnyeg 200x250	2.50
1. vörös női kúli	1.20	1. ablak tunis függöny	1.50
1. drb. 10 vázon chiffon paplan lepedő	1.80	1. bouret ágybetét	2.20
1. drb. faenél takaró pokróc	1.80	1. Földtöngyér matracoknál 20 kúli 4 frtig.	20
1. drb. 10 löpököré	1.50		

GICHNER JÁNOS és TÁRSA
paplan, matrac és kárpitosára gyárosok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalvédő stb. nagy választékban.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.
Árjegyzéket kívánára ingyen és bérmentve küldünk.
Nem tetsző árúkat kicserélünk, vagy a pénz visszadjuk.

Elgyengült férfierő

(impotentia)
bármily öreg korban is csakis az orvosi világ által legujjabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro Massage

Psychrophor
áttal gyógyítható legrovidebb idő alatt biztos és állandó sikerrel

D. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos
Elektrotherapiai rendelő intézetében.
Budapest, V., Váci-körút 4. sz. I. em.
Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig.
GARANCIA: 25 évi részben katonai, részben magánorvosi praxis. Külön vörös és gyögyszertermek.
Levelekre azonnal dískötven válaszolhatik.

Purgleitner J. gyógyszerára

Engelholfer ideg- és izomerősítő esszenciája
Bilates alpesi növényekből, Ave., fejt., izület- és kereszt-csontfájálatok, továbbá a végtagok, az egész test és az idegek gyengesége ellen. Egy üveg ára 80 kr.

Stiriai növénynedv

mell- és tüdőbetegek részére.
Ezen szörp mell- és torokbajoknál, elnyákosodás, rekedtség, idült hurut és számarkhögés, nehéze lélegzés, tüdővész, továbbá a légzőszervet összes bajai ellen legjobb sikerrel használhatik. Egy üveg ára, Budapesten átvéve, 88 kr.

Dr. Wuchta növénykenőcse

fájdalomcsillapítólag és gyöngyítlag hat köszvény, csusz, szeggyatás, izmok és idegek merevsége, zúzások, helyi gúrcsök és hasonló bántalmaknál. Nagyobb üveg ára 1 frt, kisebb üveg ára 60 kr.
Főraktár Magyarország részére:
Török József gyógyszerára Budapest, Király-u. 12.
Raktár azonnival az ország csaknem összes gyógyszerárában.

Bretschneider Zsigmond s fia selmechányai cipőgyára

A t. közönség kényelmére, valamint azon szempontból, hogy gyártmányainkat mentül nagyobb körben terjeszthessük,
IV., Kecskeméti-utca 8. sz. a.

egy kicsinybeni eladási fiók-üzletet nyitottunk, hol épp úgy, mint főüzletünkben

VII., Károly-körút 19. szám

minden fajta férfi-, női- és gyermek-cipőkből álló nagy raktár, tartunk és legolcsóbb saabot gyári áron eladjuk.

A már 45 év óta dícséretreméltólag ismert, a m. kir. egészségügyi hatóság által jónak talált és engedélyezett

Dr. SPITZER-féle arctisztító kenőcs

szepítő, himlőhely, sámr, májfoltok, fakadékok, forrásgai persenek, orrvörösségek és minden egyéb arcvirágzások ellen, valamint a Dr. SPITZER-féle

bőrszépítő szappan

mely az arckenőccsel a használati utasítás szerint alkalmazva, már korosabb egyéneknek is viruló s fiatal kinevezést kölcsönöz.
Egy nagy tégely ára 80 kr., kisebb 50 kr., szappan 50 kr. Utánzósktól óvakodjunk! Csak Krajesovics által Vukovaron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajesovics, a készítő arcképe látható.
Főraktár: BUDAPEST, Király-utca 12. sz., Török J. gyógyszerára.

Általános elgyengülésnél, az ahasai szervek rendellenes működésénél, mell és gyomor-fájdalmaknál, nemkülömben az üdülők legjobb és legteljesebb erőltetőszert képezi a

HOFF JÁNOS FELE MALÁTA KIVONAT EGÉSZSÉGI-ITAL

Egy palack ára 75 kr., 5 palack bérmentve 3 frt 75 kr.
Kapható az összes gyógyszerárakban, drogok-, csemege- és fűszerkereskedésekben.
Magyarországi kizárólagos főraktár:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerára, Király-utca 12. sz.

Univ. Med. Dr. Czinczár J.

gyógyít gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon mindenemű: h.gyógyfolyást, nők férfifolyását, vizeleti betegségeket, valamint nemí teheltség-aseget és nyengeséget, titkos betegségeket és következményeit, továbbá mindenemű bőrbetegségeket, pattogást, sömört, bőrfekélyeket és kútköveket stb. eltávolít anajajgyet, májfoltot, széplőt, szemölcsöt s mindenemű bőrtörzést.
Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. I. em.
Rendel: délelőtt 10-11-g, délután 3-7-gig.
Külön várostermek hűlgyek és urak részére.
Levelekre azonnali válasz.

Titkos betegségeket elgyengült férfierőt, elektromassage

segélyvel, mely a modern orvosi tudomány vívmányai kénti szerepe és eddig még el nem ért sikereket mutat fel; nyugtatólyásokat és sebeket, az énförtes utóbajait, magadulást, a bujnakornak utkövetkező nyert, nőknél fehérlőlyást, bármennyire idült is, valamint mindenemű női bajokat, melyeknek a magatlanság egyik főokója és bűrtölegéseket gyógyít az új gyógyződök minden formája szerint, biztos eredményel, gyorsan és gyökeresen negy órázadatok gyakori alapján

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész-tudor, volt csász. kir. ezredorvos.
BUDAPEST, belváros, IV. ker., Kilyg-utca 1. sz., I. emelet, bejárat a lépcsőnél.
Rendel: naponta 10 órától 4 óráig, este 7 órától 8 óráig. Levelekre dímentesen és kimerítően válaszolhatik. Öngyógyászati és gondoskottá lenn.
Egyik órák külön várostermek.
Egyetlen megjelent és a szerző által Dr. GARAI ANTAL-nak megnevehető KÖNYVE: U. FMU. TATO (már a 40-ik kiadásban megjelent) a nemí betegségeket és ezek okait gyöngyöztesítő című könyv, volt ára 2 frt 50 kr. Most csak 90 kr.
A könyv jól becsomagolt 1 frt beküldése mellett bérmentve küldetik meg.
A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemí betegsége. — III. Az énförtes és az éjeli magadulást. — IV. A húgyvezeték és húgyvese betegségei. — V. A bejárat nyílásai. — VI. Fehérülés. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magadulások.
Ez a könyv csak a legújabb kiadásban áll rendelkezésre.

Polgár Sándor
egyetem. gyakorlóit orvos m. és közservez
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50. sz.
Ajánlja dusan felszerelt rak tártátsajgyártmányu orvos-sehész és betegápolási tárgyakban.
Saját tulajdalmu, m. k. szabadtalmy. Polgár-fő s érvköttő, haskottő, gúrcsér ellenő gumiharisnya, orthopaediai készületek, málbakok stb.
Valódi francia különlegeségök F. Bergerand fts párisi gyárából.
Utánzó ellen védő 14302. sz. a.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Neustein-féle cukrozott hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET labdaccai)
E pillók hasonló készítményeknél minden tekintetben felülrebecsölendők: mert minden ártalmas anyagot, az általános szervek bajainál legjobb eredményt hozó hatást, gyöngyöden használtak, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s a mellett oly ártalmatlan, mint a pillók s

SZÉKSZORULÁS

a legjobb betegségeket forrasa ellen. Cukrozott külsőjük végtől még gyermekek is szívresen veszik.

Egy 15 pilluát tartalmazó doboz 15 kr., egy tükeros, mely 8 doboz, tehát 120 pilluát tartalmaz, csak 1 forint 6 b.

Óvás! Utánzósktól különösen óvakodjunk

Kérjük hátróztatlan Neustein-féle hashajtó labdaccaikat. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-kerék nyomatással, „Szent László” és „Neustein-féle” gyöngyöztesítő aláírással van ellátva. A vértisztító m. törvénykönyv 9. dotti csemegejárnak aláírásunkkal vannak ellátva.

